

NEUTRONO BOMBA

Laimėjimas ar klaida propagandos kare?

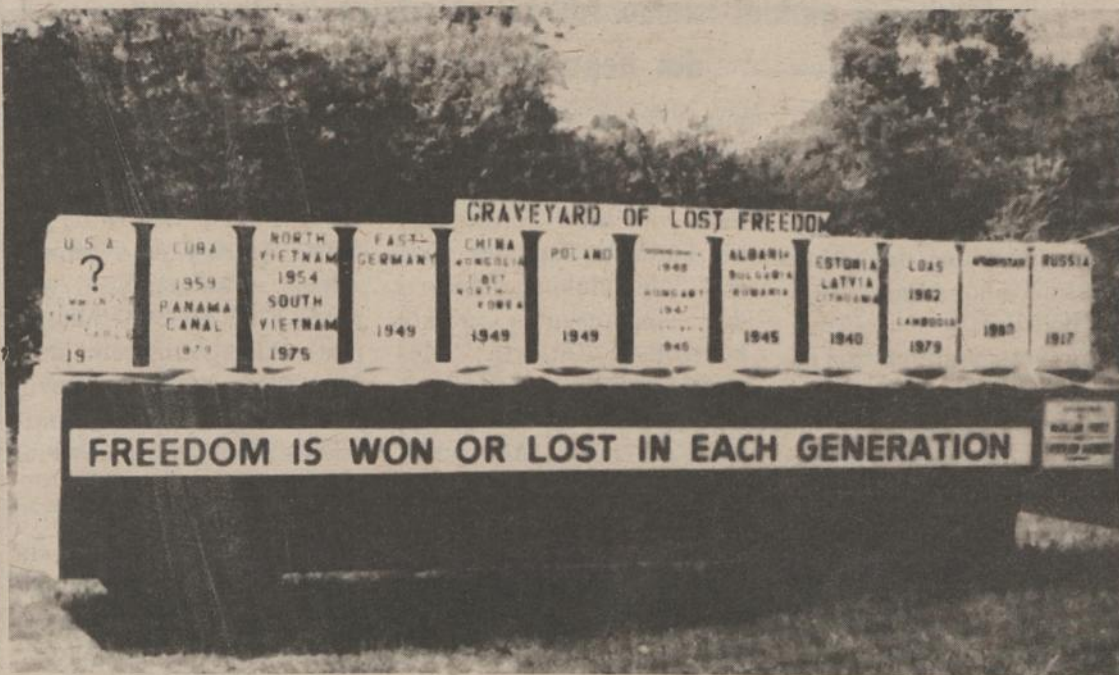
Vytautas Meškauskas

Užpereitą savaitgalį paskelbtas prezidento Reagano sprendimas tuojau pradėti gaminti vadinamus neutroninius užtaisus 'Lance' raketom ir 8 inčių artilerijos sviediniams, sukėlė nemažą triukšmą. Juo labiau, kad paskelbimas apie tai buvo palydėtas reveliacijomis apie nesutikimą tarp Valstybės sekretoriaus Haig'o ir Gynimo sekretoriaus Weinberger'io. Pirmašis buvęs pažiūros, kad šiuo metu toks sprendimas gali būti vanduo sovietų propagandos malūnui, antrasis manęs ir prezidentas jam pritaręs, kad sprendimo atidėjimas dar kokiems trims mėnesiams neturėtų sugadinti JAV santykių su NATO sąjungininkais, nes nėra jokio susitarimo, kuris varžytų pačių JAV apsiginklavimo. Be sąjungininkų sutikimo tie užtaisai nebus sandėliuojami jų teritorijoje.

Faktinai dėl neutrono užtaisų buvo nemažai ginčijamasi Carterio administracijos laikais. Tie užtaisai laikomi ideališku ginklu prieš masinį tankų puolimą, kurį praktikuoja sovietai. Jų sprogimas užmuša karius, bet padaro mažiau nuostolių aplinkai negu kitos rūšies branduoliniai užtaisai. Savaimė aišku, kad sovietams jie labai nepatinka, nes sumažina jų tankų persvarą. 1979 metais Carterio administracija gavo NATO sąjungininkų Europoje sutikimą tokius ginklus atsigabenti, bet Carteris atsisakė juo pasinaudoti. Vietoje neutrono užtaisų gaminimo, jis leido

gaminti tik dalis tiems užtaisams, bet jas nesudėti. Dabar Reaganas įsakė juos sudėti, kas atrodo visai logiška ir derybose dėl apsiginklavimo apribojimo gali padėti. (Tokiais užtaisais apsiginklavimo apribojimo norėjo ir Prancūzijos buvęs prezidentas, naujasis — Mitterrandas tuo reikalu dar nepasisakė. Jis tačiau visus nustebino pasisakydamas už NATO apsiginklavimą naujom vidutinės distancijos raketom, kaip atsvara prieš sovietų tokias pat raketas — SS 20. Be to, jis pritarė dar vieno — 6-to atominio povandeninio laivo statybai, kam nepritarė buvęs prez. Giscard d'Estaing).

I šiaurę nuo Prancūzijos ir arčiau Sovietijos: Vokietijoje, ypač Belgijoje ir Olandijoje, o taip pat ir Danijoje su Norvegija, jau nekalbant apie Švediją, kuri nepriklauso NATO, jaučiasi labai stiprus sentimentas ne tik prieš atominius ginklus, bet ir atominę energiją iš viso. Ir pačioje Amerikoje nuotaikos yra tokios, kad praktiškai per kelius paskutinius metus buvo sulaikyta atominių jėgainių statyba. Tai masinis sentimentas, su kuriuo turi skaitytis kiekvieno demokratinio krašto politikai, ir kurį sovietai labai sumaniai išnaudoja savo propagandai. Juk dabar, kada visi sutinka, jog sovietai daug smarkiau ginkluojasi negu tai būtų reikalinga apsigynimui, Europoje jaučiamas stiprus palinkimas priimti jų pasiūlymą pradėti derybas dėl apsiginklavimo su-

Keliautojai US 8 greitkelio, netoli Bridgeport, Conn., pastebėjo ir nufotografavo šią išpūdingą komunistų grėsmės deklaraciją.

Laiškas iš Brazilijos

Lietuvis kunigas siūlo kardinolui vyksti į Maskvą...

Klemensas Dulke

Praeitais metais, popiežiui lankantis Brazilijoje, buvau rašęs apie "mitruotus progresistus". Už tai net spaudoje buvau "apipirintas", kad nepagarbiai atsiliepiu apie dvasininko luomą. Nežinojau, kad DIRVA ne tik skaitoma, bet ir komentuojama Brazilijoje!

Taigi — įklimpau! Ypačiai, kad paminėjau ir mūsiškį prelatą kas metai "vežantį paklonus" Lietuvos pavergėjams! Mea culpa!

varžymo, 'užšaldžius' dabartinį stovį, atseit, jų persvarą.

Reagano administracijos tuo reikalu pažiūra: pirmiau atsiginkluokime ir tik po to sėskime derėtis, yra (Nukelta į 2 psl.)

Nusidėjau ir susigėdau. Po to, "Tėviškės žiburioose" tuo klausimu dar aščiau

žia: jeigu tarnauji Maskvai, tai ir važiuok į Maskvą! Visi gerai žino prokomu-

Padre reage à censura do cardeal Arns

Pe. Menceslau Valiukevičius, da Paróquia do Barreto

atsiliepė kitas lietuvis (kunigas!) iš Šiaurinės Amerikos, dėl katalikų dvasininkų aiškaus pataikavimo komunizmui. Reiškia, kad ir lietuvių katalikų vadai pastebėjo įsitemusį žaltį šventame vynuogyne! Laikas vertinti darbus, bet ne mitrą ar kepurę. Ne rūbai puošia asmenybę...

Reikia didelės drąsos pakelti balsą ir iškelta galva priimti iššūkį eiliniam piliečiui. Kur kas sunkiau tai padaryti dvasininkui. Brazilijoje, ačiū Dievui, jau ir tokį turime.

Visa didžioji Brazilijos spauda dėmesingai paskelbė, net su foto nuotraukomis, iškilaus drąsuoio lietuvių kunigo atkirtį Sao Paulo kardinolui-arkivyskupui Dom Paulo Evaristo Arns.

Lietuvis jam atvirai atrė-

nistines kardinolo nuotaikas (ir ne jis vienas yra toks!), kaip atviro marksistų globėjo ir rėmėjo, tik iki šiol niekam neužteko drąsos to viešumon išskelti. Tai atliko lietuvis — garbė jam!

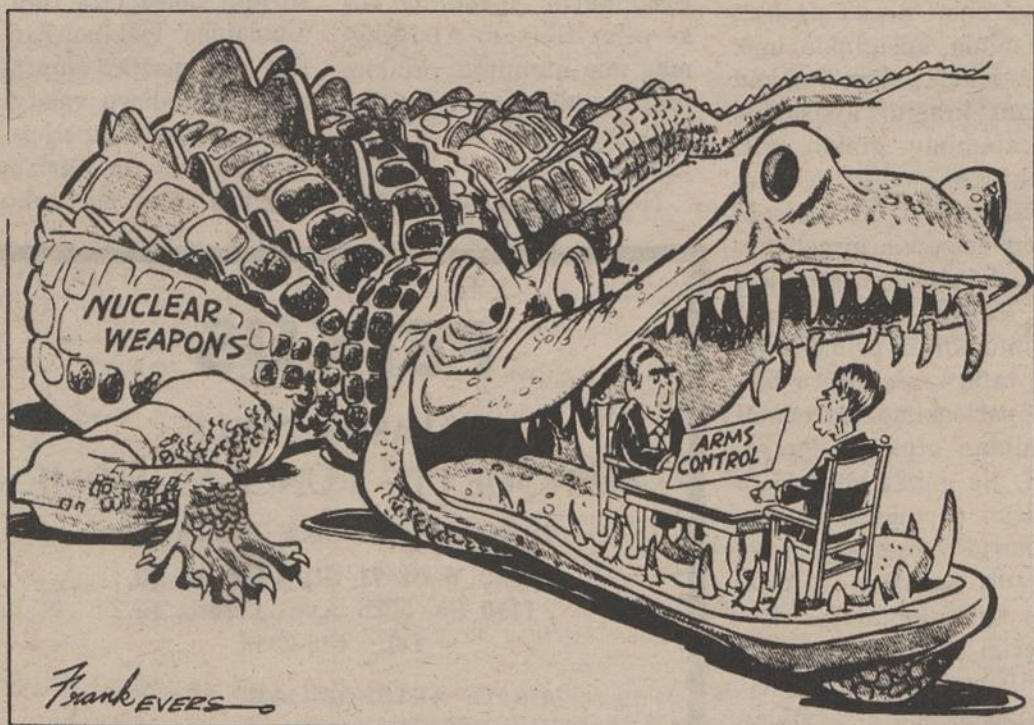
Trumpai sutraukiu ką skelbia brazilų spauda:

Lietuvis kunigas (rašoma, kad tik jo motina buvusi lietuvė, o tėvas lenkas?), Mečislovas Valiukevičius, Rio de Žaneire, Niteroi, jau 16-ka metų Barreto parapijos klebonas, Nossa Senhora da Fatima bažnyčios statytojas, kunigu įšventintas prieš 27 metus...

Kunigas M. Valiukevičius sako:

Gimiau S. Paulyje, Ipirangoje...

Sao Paulo arkivyskupas kard. Dom Evaristo nori (Nukelta į 4 psl.)

Amerikiečių karikatūra apie atominę grėsmę.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Savaitinė*

Haigo pasiūlymai sovietams. - Brežnevas sėdi ant savo rankų.

- Atominiai ginklai išlaiko taiką. - Madrido konferencija

dar nepasibaigė.

Valstybės sekretorius Haig, kalbėdamas teisininkų (American Bar Association) konvencijoje New Orleans, paaikškino dabartinės Washingtono administracijos politiką:

"Sovietų Sąjunga turi suprasti, kad ji negali įsigalėti pasaulyje agresijos būdu... Sovietų-amerikiečių santykiai yra centras mūsų pastangų siekti taikingesnio pasaulio."

Jei sovietai su tokiais siekimais sutiktų, abu kraštai iš to galėtų daug ką laimėti: Visų pirma atlyžtų įtem-

pimas, kuris daug kaštuoja abiem pusėm. Antra, dėl reikalingų pakeitimų galima susitarti diplomatinio būdu, be sauvėlės. Trečia: "Mes siūlome susitarti dėl išbalansuotos ginklų kontrolės". Ketvirta: "Mes siūlome prekybos ir technologijos pasikeitimus".

Iš praeities JAV turinčios pasimokyti, jog nėra vilties, kad sovietai laikytųsi tokių pat principų kaip Vakarai, bet jeigu Sovietų Sąjunga ir Kuba kalba apie taiką, jos turi parodyti veiksmams, kad taikos siekia. Šiuo metu JAV-Sovietijos santykius daugiausia drumsčia sovietų kišimasis į regionalinius konfliktus. Kaip pavyzdžius, Haigas paminėjo Afganistaną ir sovietų remiamą Vietnamo invaziją į Kambodiją.

★

Ką apie visa tai galvoja Brežnevas? Tą klausimą svasto londoniškis THE ECONOMIST. Reagano retorika jį mažai baido. Nuvertęs Chruščiovą 1964 m. jis turėjo progos susidurti su visa eile JAV prezidentu. Nė vienas jų buvo komunizmo simpatikas ar jam asmeniškai draugiškas, bet vis dėlto jis, Brežnevas, galėjo varyti savo biznį su jais visais. Reaganas yra kitoks. Po jo anti-komunistinė retorika slypi toks pat įsitikinimas. Reaganas yra pasiryžęs peržiūrėti visus santykius — viršūnių susitikimų, prasmę, susitarimą dėl atominų ginklų, rytų-vakarų prekybos problemą — visa tai kas vadinosi detente. Reaganas nesiskubina su atsakymų suradimu. Brežnevas jaučia šurpą, bet turi laukti.

Iš pradžių Brežnevas stengėsi būti draugiškas. Washingtono administracija turi susitūpėti. "Realiai padėtis" — Brežnevas aiškino — vėliau privers Reaganą sekti buvusiais prezidentais. Bet kai Reaganas neparodė noro taip padaryti, rusai pradėjo gąsdinti. Ir jie iš naujo peržiūrėsią santykius su JAV! Ar Rusija gali vesti kitokią politiką?

Niekas negali tikėtis, kad rusai gražiuoju sutiktų su antra vieta. Sovietai graso į Amerikos atsiginklavimo pastangas atsakyti tuo pačiu. Negalima abejoti jų grąsinimu, jei amerikiečiai norėtų atgauti 1950-60 m. m. turėtą atominę pirmenybę tačiau sunku patikėti, kad sovietai norėtų ginklavimosi lenktynių. Tam jų ekonomija yra per silpna.

Jų Gnp — visos tautos pajamos — yra tik truputį didesnės už JAV tokių pat pajamų pusę, bet iš jų jau dabar 11-13% eina ginklavimosi reikalams, tuo tarpu JAV tik 1985 metais numato skirti tiems reikalams 7%. Tokiu būdu Brežnevui yra reikalinga ginklų kontrolė — abipusių ginklavimosi apribojimas.

Sovietija be to turi kitų problemų, kurios neduoda atsidėti vien ginklavimuisi. Afganistano invazija buvo didžiulė klaida. Lenkija įrodė jų sistemos netobulumą. Brežnevui prireikė didelio kariuomenės ir laivyno sutelkimo tam, kad neleistų Lenkijos įvykiams persimesti kitur. Jei jis tačiau Lenkiją paspaus per daug, neliks jokios detentes ir su Vakarų Europa, kuri jam taip reikalinga.

Tokiu būdu Brežnevas yra priverstas sėdėti ant savo rankų, nors jos jam skauda. Jo vienintelė viltis yra Vakarų Europa, jei jis galėtų pasinaudoti skirtingomis pažiūromis į Vakarų Rytų prekybą ir įvaryti tarp Vakarų Europos ir Amerikos, jis daug laimėtų. Bet ir to siekiant mato si kliūtys, jei sovietų-amerikiečių santykiai visiškai sugestų, europiečiai turėtų pasirinkti, ir tuo atveju jie vargiai pasisakytų už sovietus, jei Amerika bus stipri.

Brežnevas teigia, kad detentei nėra alternatyvos. Reaganas verčia Brežnevą priimti kitokį detentes aiškinimą. Jei Brežnevas yra teisingas teikdamas, kad alternatyvos nėra, jis turi priimti Reagano detentės apibrėžimą.

★

Kitame savo vedamųjų, THE ECONOMIST išpėja europiečius neatsisakyti atominio apsiginklavimo. Neesą jokios galimybės, kad vienam kraštui atsisakius nuo atominų ginklų, kiti pasektų jo pavyzdžiu. Atominiai ginklai virto blogiu su kuriuo reikia įprasti gyventi. Jei rusai norėtų pulti Vak. Europą ar grąsindami puolimu norėtų primesti jai savo valią — jie turėtų daugiau pasisekimo vartodami atominius ginklus. Pavyzdžiui, jie galėtų atominėmis bombomis sunaikinti uostus, per kurias europiečiai galėtų gauti pagalbos iš Amerikos ir D. Britanijos. Europiečiai turi patys sau atsakyti paprastą klausimą: ar rusams būtų lengviau grąsinti Europai, kuri turi

■ Iš kitos pusės

Gediminas Viesulas liepos AKIRACIUOSE prieštarauja tvirtinimams, kad lietuvių tauta siekė nepriklausomybės... norėdama išvengti bolševizmo. Taip teigia komunistiniai istorikai, panašiai ir išeivijoje rašė V. S. Vardys 1978 m. išleistoje knygoje The Baltic States in Peace and War 1917-1945:

"...komunistų pergalė Rusijoje paskatino (caused) Estiją, Latviją ir Lietuvą siekti valstybinės nepriklausomybės."

Anot Viesulo, nepriklausomybės idėja buvo daug senesnė už rusų revoliuciją, o pagaliau:

"Jeigu Lietuvos Taryba 1917 m. pabaigoje ir 1918 m. pradžioje dar bijojo Rusijos, tai greičiausiai dešinioji, nors ir Kerenskio demokratinė, kairioji valdžia nerodė palankumo pavergtųjų tautų nepriklausomybei ar net autonomijai.

Tuo metu bet kokia Rusija — kiek tai lietuvių — turbūt turėjo atrodyti ištumta iš politikos arenos."

Tokia prielaida nekalba už gerą orientaciją. Nors santarvininkai reikalavo, kad Vokietija neatitrauktų savo kariuomenės, ligi ją pakeis nepriklausomybę paskelbusių kraštų kariuomenės, iš tikro ir vokiečių kariuomenėj susidarė komunistinės 'kareivių tarybos'. 1918 m. pabaigoje atsirado gyvas reikalas kuo greičiau organizuoti savo kariuomenę. 1919 m. sausio 5 d. besitraukiančių vokiečių įkandin slenką bolševikai užėmė Vilnių. Jie pasiekė net Telšius. Lietuvps kariuomenė savo kovos krikštą gavo kaip tik kovose su bolševikais. Jose žuvo ir pirmas kareivis Povilas Lukšys. Tik rugpiūčio mėn. Lietuvos kariuomenė atvadavo Zarasus ir nustūmė bolševikus už Dauguvos.

Aišku, ne bolševizmas pagimdė nepriklausomybės idėją, tačiau jo grėsmė paskatino ryžtingiau siekti nepriklausomybės. Be bolševizmo Rusijoje ten pasiliktų ir didelė dalis lietuvių šviesuomenės, ieškojusios geresnio gyvenimo ar pasitraukusios nuo vokiečių, vm

atominų ginklų, nukreiptų prieš sovietus, ar tokiai Europai, kuri neturi tokių ginklų? Atsakymas yra visai aiškus.

Bet ir turėdami tokių aiškų atsakymą, atominio nusiginklavimo šalininkai nenusiramina. Girdi, užtenka, kad Amerika turi tokių ginklų, ji apgins Europą. Tačiau tie patys žmonės anksčiau aiškina, kad Amerika negelbės Europos, nes nenorės rizikuoti savo miestų sunaikinimu. Ir iš tikro, jei Europa savęs nenori ginti, kodėl amerikiečiams rizikuoti savo miestų sunaikinimu?

Faktas, kad Europa per paskutinius 36 metus galėjo pasidžiaugti taika gali būti paaikšinamas tik tuo, kad rusai karinį spaudimą laikė per rizikingu. Atsisakymas nuo atominų ginklų, tokį spaudimą padarys mažiau rizikingu ir daugiau galimu.

Net jei paklausti, ar Va-

kari moraliais sumetimais gali turėti tokius baisius ginklus kaip atominius, kurie gali sunaikinti visą pasaulį, atsakyti reikia teigiamai. Istorija yra žmogaus koegzistencija su Blogiu. Atominų ginklų jau negalima pašalinti iš istorijos. Atsisakyti nuo jų ir palikti juos vien tik sovietams, būtų tik blogų dalykų panaudojimas bloigems tikslams.

★

Ar žinote, kad Madrido konferencija dar 'gyva' tik atidėta iki spalio 27 d.? Iki šiol ji nebuvo pasibaigusi, nes norėta iš sovietų patirti, ką reiškia Brežnevo pažadėtos nuolaidos pranešimo apie kariuomenės judėjimus klausimu. Tai buvo vasario mėn., bet iki šiol sovietų delegacija taip tas 'nuolaidas' aiškino, kad jos liko vis mažiau suprantamos. 26 Vakarų valstybėms nesinori konferencijos nutraukti, nes kol tariamasi, derybos nėra nutrauktos.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

PUBLICATION NUMBER (USPS—157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

NAUJOJI VILTIS ŽENGIA I ANTRĄJĮ DEŠIMTMETĮ

Nėra reikalo šiandien plačiau aptarinėti, kokią įtaką tautinė spauda daro išeivijos gyvenime. Ji labai ryškiai pastebima ir labai teigiamai vertinama saviškių, nemažiau respektuojama, nors ideologiškai ir kitaip sava protaujančių asmenų. Praėjusiais metais įspūdingai buvo paminėta Dirvos 65-rių metų sukaktis. Kažkaip mažiau pastebėta, kad su pernykščių metų data paženklinantu 13-ju numeriu Naujosios Vilties žurnalas užbaigė pirmąjį savo dešimtmetį.

Jeigu žurnalas būtų pradėtas leisti bent dešimtmečiu ir dar keleta metų anksčiau, kada pajėgūs intelektualai ir iškilūs spaudos darbo žmonės nebuvo taip gausiai iškeliavę negrižtamai, šiandien galėtume pasidžiaugti daug svaresniu ir storesniu jo komplektu. Bet sklaidydami jį ir tokį, koks šiandien yra mūsų parankėje, mes randame jame labai daug ilgai išliekančios, būsimam istorikui nepaprastai vertingos, o ir besidominčiam skaitytojui brangios medžiagos. Paskelbta Dirvoje ar kuriame kitame laikraštyje, ji tebūtų pasiekiamą vos vienam kitam, prieinančiam prie mikrofilmų, bet tilpusi NV žurnale ji lengvai pasieks ir būsimąsias kartas ir užjūrio kraštus. Čia nesiimdami detalizuoti, kas per tą pirmąjį dešimtmetį buvo nagrinėjama, turime vis dėlto pastebėti, kad visą laiką buvo siekta tai, kam redakcinė kolegija savo pirmojo numerio vedamajame įsipareigojo, kartodama A. Smetonos 1907 rašytus žodžius: "Mes visų pirma turime pro kritikos koštuvą praleisti vadinau musios Lietuvos reikalavimus. Pritarsime, kam yra vietos mūsų gyvenimo dirvoje, ir atsisakysime to, kas yra per anksti ar visai netinka mūsų tautai."

Tokia jau yra sena tautinės srovės tradicija, kad greta savo informacinės periodinės spaudos, visados buvo stengtasi turėti ir

aukšto lygio politikos bei mokslo žurnalą. Tad ir išeivijoje, vos galėjus sustiprinti Dirvą, tuojau pat kilo mintis pradėti tradicinio žurnalo leidimą. Bet visi didieji užsimojimai realizuojasi, kada jiems susidaro sąlygos. Pvz. didingoji A. Smetonos monografija galėjo pasirodyti tik tada, kai jos autorius A. Merkelis ryžosi šio meto apystovose vargiai įsivaizduojamam įsipareigojimui — paruošti rankraštį, o ALT S-gos apsiėmė jį išleisti, sutelkdama reikalingas lėšas. Panašiai įvyko ir su A. Geručio suredaguota Lithuania 700 years.

Taip ir Naujajai Vilčiai pribrendo laikas tik 1970 metais su pirmuoju numeriu išeiti, kada pasiryžo jos leidėjai — jų tarybos pirmininkas dr. L. Kriaučiūnas, asmeniškai finansavęs to numerio išleidimą, tuometinis ALT S-gos pirm. T. Blinstrubas, Korp! Neo-Lithuania pirm. Algis Modestas, Br. Kasakaitis ir V. Mažeika. Jų pakviesta redakcinė kolegija — dr. J. Balys (pirm., vėliau vad. vyr. redaktorius), A. Laikūnas ir dr. Br. Nemickas ėmėsi redakcinio darbo, su mažais pasikeitimais nusiėmusio ištisą dešimtmetį.

Naujajai Vilčiai žengiant į antrąjį dešimtmetį, prieš trejetą savačių jos vyr. redaktorius dr. J. Balys iš tolimesnio redagavimo pasitraukė, tačiau leidėjai yra pasiryžę žurnalo leidimą ne nutrukstamai tęsti ir, jeigu tai būtų pasiekiamą, net dažninti. Naujuoju redaktoriumi pakviestas Aleksas Laikūnas, kuris jau pradėjo ruošti naują NV numerį.

Dirva visuomet rodė nepaprastą dėmesį ir pridėramą pagarbą savo jaunesniajai seseriai Naujajai Vilčiai. Seserų tarpe pašnairavimas kartais lyg neišvengiamas, ypač kada įsimašo asmeniškumai, pasileidžia ir piktesnis žodis ar neužtarnautas priekaištas, bet tik tam kartui. Bėdram labui tenka daug kas nemalonaus pamišti, kaip Dirva

Baigiantis vasarai, kai dauguma lietuvių visuomenės nerūpestingai tebeatotogauja, organizacijų vadovybės įtemptai ruošiasi beiartinančiam visuomeninės veiklos sezonui, nors idealistam vadovams netrūksta pareigų ir vasaros metu organizuojant stovyklas, o laikraščių redaktoriams ne nutraukiant visuomenės informavimo. Dirba centrinės organizacijos, neatsilieka periferijos ir paskiri nariai, jeigu tik jaučia savo organizacinės pareigas, kurių išeivijoje mes nestokojame.

Šiandien čia prisiminkime vieną iš didžiųjų organizacijų Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą, kuri yra peržengusi per 32-ųjų metų slenkstį.

Gera žinoma, kad bet kokiai idėjai įgyvendinti ir ją tęsti yra būtina savo spauda, kurios išlaikymui reikia ne vien materialinio pagrindo, bet ir pasišventusių darbo rankų apie ką skaitytojai retai tepagalvoja, reikia, kad toje spaudoje atspindėtų lietuvių tautos ir išeivijos lūkesčiai ir viltys, tautos laimėjimai ir vargai. Reikalinga spauda, kuri tarnautų tiesai, tiksliai informuotų visuomenę ir jungtų visuose laisvojo pasaulio užkampuose išblaškytus lietuvius. Todėl kiekviena įsikūrusi ir ypač sustiprėjusi organizacija pirmiausia ir stengiasi pasirūpinti savo spauda, kurios dėka stiprėtų organizacijos veikla ir visais klausimais išsamiai būtų informuojami nariai ir

jau seniai pamiršo pasipiešimą po NV paskutinio numerio pasirodymo. Bet ji visuomet prisimins darnaus draugavimo laikus, kada ji savo skiltyse pakartodavo Naujosios Vilties aktualijas, atžymėdama naujo numerio išleidimą. Todėl ir šia proga nuoširdžiai linkime geriausios sėkmės visiems, kurie ateityje lems reguliary tolimesnį žurnalo ėjimą — leidėjams, redaktoriams ir gausiems bendradarbiams.

• Naujosios Vilties žurnalo sekantis numeris planuojamas išleisti dar šių metų pabaigoje. Redaktoriams pasikeitus, rankraščiai, informacija ir žurnalo turinį liečiantieji laiška prašoma siųsti šiuo adresu: Aleksas Laikūnas, 935 Beverly Road, Cleveland Hts., Ohio 44121. Tuo pačiu adresu redakcijai siųstinos ir leidyklų knygos bei spausdiniai, norint sulaukti jų recenzijų ar paminėjimo NV žurnale.

Administracijos adresas: Bronius Kasakaitis, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

Spauda be atostogų

EMILIJA ČEKIENĖ

visi lietuviai. Tai nėra lengvas uždavinys.

Tos minties vedama ėjo ir ALT S-ga. Ir taip 1953 m. įvykusiam Philadelphijoje ALT S-gos seime pirmininkas dr. M. J. Colney, baigdamas kadenciją veiklos pranešime iškėlė spaudos reikšmę pabrėždamas, kad buvo sudaryta spaudos ir informacijos komisija, kurios "uždavinys buvo studijuoti ir organizuoti galimybes, kaip tautinės minties žmones aprūpinti spauda. Iš to gimė VILTIES draugija, kaip speciali, Sąjungos sukurta organizacija, tautinės spaudos leidimo reikalams. Gal ne visi sutiks, tai yra natūralu, kad Vilties draugija sukurta šiais, o ne kitais pagrindais, tačiau aš manau, jog visi sutiks, kad sukurta speciali organizacija, kuri rūpinasi tautinės srovės spauda. Gi anksčiau mes turėjome maldauti ir pasitenkinti kitų spaudos redaktorių malone, nes tautininkai savo spaudos neturėjo".

Taigi, Dirva atlieka didelius uždavinius ne vien Sąjungos, bet ir visos lietuvių išeivijos tautinių siekimų įgyvendinimui, neleidama nariuose užmigti tautinio savitumo pradui, suteikdama tautiniam darbui pras-

mę ir nešdama į savo skaitytojus daugiau kūrybiškų minčių, didesnių poleikų, mokslinių laimėjimų ir užsimojimų visose mūsų veiklos srityse, jungdama mūsų jėgas už kultūrinę pažangą ir savo tautos laisvę, stovėdama sargyboje prieš komunistinių įtakų skverbimąsi į lietuviškas organizacijas, į spaudą, kurių tikslas užmigdyti lietuvių politinės ir kultūrinės veiklos pastangas. Spauda yra kartu ir viso lietuvių visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo veidrodis, todėl jos išlaikymui Sąjungos nariai sudeka ne tik daug lėšų, bet ir darbo rankų. Vienas iš didžiausių ALT S-gos uždavinių buvo ir yra Dirvos išlaikymas. Šiandien, kada ne vienas milijoninių tiražų ir ilgo amžiaus sulaukęs laikraštis sustoja lankes skaitytojus dėl įvairių kainų pakilimo, tenka ir mums, ypač Tautinės Sąjungos nariams susirūpinti laikraščio Dirvos ekonominiu pagrindu padidinant savo įnašus į Vilties draugiją.

JOB SHOP FOREMAN

Aggressive with job shop experience. Must be familiar with all phases of heavy plate and structural fabrication.

A-1 WELDING & FABRICATING INC.
E. 32ND & OMAHA AVE.
LORAIN, OHIO 44055

(29-35)

"Amber Holidays"

1981 M. EKSKURSIJOS
I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

rugsėjo 17 — \$1059.00 spalio 8 — \$1019.00
rugsėjo 24 — \$1059.00 gruodžio 26 — \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

REGISTRACIJOS REIKALU KREIPKITĖS Į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Istaigai vadovauja:

Aldona ADOMONIS ir Albina RUDZIŪNAS

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

VOLKSWAGEN OF AMERICA, INC., STAMPING PLANT IN SOUTH CHARLESTON, WEST VIRGINIA HAS PERMANENT OPENINGS FOR:

JOURNEYMEN
TOOL AND DIE MAKERS

APPLICANTS MUST HAVE 8 YEARS OF EXPERIENCE WITH LETTERS OF VERIFICATION OR BE GRADUATES OF A BONA FIDE APPRENTICE PROGRAM.

Please call collect

304-744-4601, extension 262

VOLKSWAGEN OF AMERICA, INC.

Personnel Department

3100 MacCorkle Ave., SW

South Charleston, WV 25303

Volkswagen is an Equal Opportunity Employer

(33-37)

LIETUVIS KUNIGAS SIŪLO KARDINOLUI VYKTI Į MASKVĄ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Brazilijos katalikų bažnyčiai įvesti religinę diktatūrą! Jis turi žinoti, kad kunigai nėra vyskupų asmeninė nuosavybė! Kunigas yra Kristaus tarnyboje, nejungiant jį partinės politikos. Kardinolui nepatiko, kad atvykau į S. Paulį atlaikyti Ibirapuerio gedulines mišias 30-ties dienų mirties pagerbimui už II-sios Armijos vado generolo Miltono Tavares sielą. Ypačiai kardinolui nepatiko kunigo M. Valiukevičiaus pamokslas, kuriame iškėlęs taurią mirusio generolo asmenybę ir jo aiškų ir geležinį kietą antikomunistinį nusiteikimą...

Aišku, kad Brazilijoje turime dvi skirtingas katalikų grupes: jos labai ryškios aukštojoje hierarchijoje. Progresistams vadovauja kard. Arns — jų mažuma. Konservatoriai sudaro Katalikų Bažnyčios daugumą...

Kanonų teisė

Pažįstu Kanonų Teisę, kardinolas negali man uždrausti, kada tik panorėsiu, atvykti į S. Paulo ir čia atnašauti šventas Mišias, sakyti pamokslus. Esu per daugelį metų S. Paulo kariuomenės vado išpažinčių klausytojas, jo dvasinis vadovas ir asmeninis draugas. Čia atvykau karinės vadovybės kviečiamas gedulinėms pamaldoms, kadangi jam mirus, aš pats lydėjau jo kūną į Amžinojo poilsio vietą. Buvo mano didžiai nuoširdus draugas...

Pažįstu raudonuosius paukščius

Gera prisimenu, kada prieš 26 metus man buvo duota dvasinė misija įsteigti-suorganizuoti pirmąją parapiją Barro Vermelho apylinkėje, kur buvo įsikūręs

S. Goncalo komunistų centras. Pastačiau bažnyčią tiesiog priešais komunistų partijos štabą! Tenai aš pradėjau mano antikomunistinę kovą! Ir šiandien, po daugelio metų, turip parbrėžti, kad labai gerai pažįstu tuos raudonus paukščius...

Gera žinau, kad komunizmas — krikščionybės antagonizmas. Krikščionybės skelbia žmogaus laisvę Kristaus Evangelijos šviesoje. Komunizmas kursto giliausią neapykantą religijai, klasių kovą ir absoliutinį totalitarizmą. Gera žinau, kad generolas Miltonas buvo ne tik priešas, bet ir kietas, besąlyginis kovotojas prieš visas užmaskuotas komunizmo "šakas", kad įvairiai pagražintų piliulių formoje, komunizmas visą laiką persamas naiveliams, neįšmaneliams — kariams, civiliams ir klebsiastams...

Užmokėsiu kelionę...

Jeigu "progresistai" vyskupai, kurie aklaui seka "kard. Arns liniją", nori važiuoti į Maskvą, aš mielai užmokėsiu jiems kelionės bilietus. Tenai jie ant savo kailio išmėgins "komunistinę laisvę". Tenai, jeigu tik atvers burnas reklamuoti dėl "varžomos laisvės", ar ko nors kito — bus tuojau deportuoti į Sibirą ar uždaryti beprotnamiuose...

Popiežius Jonas-Paulius II-sis labai gerai žino, kas dedasi Brazilijos Katalikų Bažnyčioje. Jis čia lankėsi ne pamatyti brazilų, bet — jausti, pažinti ir išgyventi į brazilų katalikybę. Visose Jo šventenybės homilijose nebuvo tų idėjų, kurias skelbia vyskupai "progresistai", kurioms vadovauja S. Paulo kard. Arns. Nebajokite, kad ir šiandien Vatikanas gauna tikras ir teisingas informacijas, kas

dedasi Brazilijoje... — užbaigia savo interviu su spaudos atstovais, ramiai besišypsantis kunigas Mečislovas Valiukevičius.

Nubausti kunigą...

Jau sekančią dieną VII. 24) S. Paulo kardinolas išsiuntinėjo telegramas Rio kardinolui ir Niteroi vyskupams, pranešdamas, kad jis asmeniškai nereaguos į kunigo Valiukevičiaus kaltinimus. Tą jis palieka (kunigo nubaudimą!) spręsti jų kompetencijai...

Kadangi Rio de Žaneiro kardinolas Dom Eugenio Salles yra aiškiai nepalankus komunistuojančių "progresistų" šakai, reikia tikėtis, kad mūsų tautietis išvengs aštresnių sankcijų...

Brazilijos vyskupų konferencijos (CNBB) pirmininkas kard. Ivo Lorscheiter, žurnalistų klausinėjamas, atsisakė nuo bet kokių komentarų, dėl kun. Valiukevičiaus pareikštų kaltinimų.

— Parašykite, kad aš nieko nenoriu komentuoti, o priežastį sugalvokite jūs patys... O sostinės Brasilio arkv. Dom Jusé Newton, atsisakė kalbėtis su žurnalistais.

Čia tenka pridurti mažą pastabėlę:

Nepaisant, kad brazilų spauda, skelbdama kun. M. Valiukevičiaus biografiją, vadina jį lenku, gimusiu prieš 55 metus S. Paulyje (motinos lietuvės), mums jis (bent iki šiol) buvo žinomas kaip lietuvis, dar gi Lietuvos arkv. J. Skvirecko giminaitis. Netrumpo kunigavimo metu, daugelį kartų yra surengęs Rio lietuviams pamaldas, Vasario 16-tos minėjimus ir kitas iškilmingas šventes. Net ir buvęs Rio de Žaneiro ir visos Brazilijos lietuvių katalikų generalinis vikaras mons.

prof. dr. Zenonas Ignonis, šiepiantį — pavadinimą, bet savo paliktuose užrašuose, ir šitokių tarpe pažinau ne-niekur jo nevadino lenku. Gal būt, jis yra kilęs iš ap-lenkėjusios lietuvių šeimos, senosios imigracijos (gal iš 1924-1926 metų). Tais laikais imigravo nemažas skaičius tokių, kurie save vadino "Lietuvos lenkais". Čia, Brazilijoje, tokiems mes turėjome kitokį — pa-

(kd)

PROJECT ENGINEER

Manufacturer of Polan Chain Saws and Weed Eater String Line Trimmers has an immediate need for a project engineer in the Design Group. Applicants should have a proven record of accomplishment in product design and development of two-cycle gasoline powered products. A BS degree in mechanical engineering plus 3-4 years recent experience in design of high volume consumer products will be helpful.

A competitive salary and outstanding fringe benefit program awaits the successful person who fills this position. Send confidential resume to:

V. McConnell

An Equal Opportunity Employer m-f-v-h

Beaird-Poulan/Weed Eater Division

Emerson Electric Co.
5020 Flournoy Lucas Rd.
P.O. Box 9329
Shreveport, Louisiana 71109

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

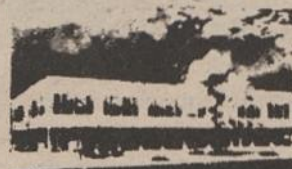
UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĒLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitorį įdėjus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

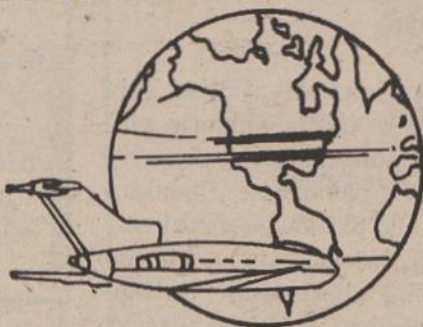
Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriauciūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600 737-8601
9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642
Tel. 422-2000

KŪRYBA IR MOKSLAS

SŪDUVA AR SUVALKIJA? ST. V.

Kai vis labiau plinta domesys etniniais klausimais, neprošali ir mums į tas temas uoliau gilintis, kai kuriuos kreivėjimus patiesinti.

Įvairių Lietuvos dalių skirtumai per ilgus laikus sukūrė daugiaspalvę mūsų tautinę kultūrą. Iš atskirų regioninių kraštų bruožų turtingiau išaiškėja tautinis visumos kraitis. Spaudoj straipsniai apie vietas, apie kraštus ir pakraščius, apie jų būdingas savybes — ne tik rimtą skaitytąją sudomina, bet šiuo tuo naudingi ir moksliniam žinynui.

Nemaža tokios medžiagos patenka į monografijas (turim švėkšnų, Linkuvą, Jurbarką, Zanavykią ir kt.). Gaila, tų etninių atskleidimų dar nėra planingai ir

gausiai surinkta apie visas ryškesnes mūsų krašto dalis ar ypatingesnes vietas. Nėra kas tuo rimtai rūpintis ir telktų, nesitenkinant vien atsitiktiniais darbais, pabirais pluoštais be nuoseklesnių įžvalgų bei prasmingų sugretinimų. O laukiant kiekvienam Lietuvos plotui ar apylinkei išsamių aprašų, kad vertinga kultūros medžiaga nedingtu. Anapus uždangos mūsų tautinis palikimas iš šaknų griauamas arba šališkai žalojamas, o šimtmečiais įsigyventa kultūrinė atmosfera baigiama sunaikinti.

Paprastai mes skirstomės į tris stambias dalis: žemaičiai, Aukštaičiai ir Sūduva, arba Suvalkija. Bet apstu ir smulkesnių poskyrių, kaip dūnininkai, klaidiečiai, kapsai, veliuoniškiai, vakarų aukštaičiai ir kiti.

Visų pirma žvilgtelkime į stambiuosius. Žemaičiai ir Aukštaičiai, nors savo viduje turi gana skirtingų, bet per ilgus laikus, kaip istorijos šaltiniuose minimi — abejai sau yra įgavę daugumą vientisą veidą. Tai kalba (tarmė), apranga, valgiai, buitinė išraiška, architektūra, net žmonių būdo savitos žymės. Pagal tuos bruožus tų regionų žmonės jau seniai apibrėžiami bendru vardu, nes neabejotinai juos jungia tie ypatumai. Taip tų kraštų pavadinimai seniai įsitvirtino ir svetimųjų raštuose.

O kas tie suvalkiečiai arba sūduviai? Kokie jų bendri bruožai? Koks jų vardo istorinis pagrindas? Kodėl pinasi tuodu vardai pervieni — kuris stipresnis?

Patyrinėję kiek, tuoj matom, kad čia nėra vientisos genties. Didžiąją dalį, pietinę — su pačiu Suvalku miestu ir jo apylinkėmis — apima dzūkai. Tačiau jie turi savo atskirą vardą ir iš viso yra labai savaimingi, nuo kitų skirtingi. Jie ne tik šnekoj savaip dzūkuoja (dz, c), bet ir kalbėsena sparčiai srauni, ir elgesys jų smūgingai ekspresyvus, temperamentas gyva ir judrus. Be to, šiaip jau tarmės atžvilgiu jie pritampa priekų aukštaičių, nors pagal geografinę vietą, atrodo, mažne pusė jų tekėtų suvalkiečiams, nes gyvena kairėj Nemuno pusėj, vad. Užnemunėj. Taigi jiems bendras suvalkiečio vardas visai netinka.

Iš viso Suvalkijos kaip krašto pavadinimo šaknys yra labai trumpos. To vardo istorija taip menka ir striuka, jog čia nesukūrė

jokių etninių bendrų bruožų. Todėl tas "suvalkiečio" terminas — tuščias ir beprasmiškas, neturintis vientisai susilydžiusio etninio veido. Be to, šiam plotui vardas kilo ne savaiminiu, t. y. natūraliu ir ilgalaikiu išsibrandinimu, o buvo staiga iš viršaus rusų administracijos primestas po 1863 m. sukilimo, caro valdžiai pasiryžus smarkiau lietuvių slopinti. Taip 1867 m. įkurta Suvalkų gubernija (o Kauno, Vilniaus, Gardino gub. įkurtos dar 18 a. gale, vos grobikam išsidalinus Lietuvos Lenkijos valstybę).

Suvalkų gubernija gyvavo vos apie 45 metus (lig I Pasaulinio karo). Todėl aišku, kad nespėjo išsikristalizuoti čia joki etniniai bendrumai, nesukūrė vienoda tarmė nei tapatūs kultūros požymiai, nors nedidelė gubernija gana kompaktiškai aprėžta Nemunu ir Vokietijos siena iš rytų, šiaurės ir vakarų. Nuo senesnių laikų, šiame plote tebegyveno skirtingos giminės — dzūkai, kapsai ir zanavykai. Jiem tas Rusijos administracijos patvarkymas jokios įtakos nepadarė, jų buities nepakeitė. O nuo 1914 m. karo pradžios jau ir tos gubernijos nebeliko, vėliau pietinę dalį pasiglemžus Lenkijai.

Matom, kad dzūkams — nors jiems priklauso ir pats Suvalkų miestas su pusėtinai lenkų nutautintomis apylinkėmis — suvalkiečio vardas suvis netinka: jų nemažesnė dalis gyvena ir dešinėj Nemuno pusėj, be to, jie tarme ir būdu gana saviti ir sudaro atskirą gentį mūsų tautoje. Šiauryn nuo jų eina kapsai — irgi su savo tarme bei būdu, su savą buities kultūra ir elgsena; nuo dzūkų skiriasi ir sveikesniu grynumu, kai anieji kaimynystėj su pietų slavais nemaža svetimų įtakų prisigėrė. O dar šiauryn už šešupės — Zanavykai, taip pat žinomi daugeliu vieniems būdingų ypatumų.

Taigi, buvusioj trumpalaikėj Suvalkų gubernijoje niekad nebuvo ir nėra jokio tipiškai vienalyčio "suvalkiečio", tik trys savaimingos gentys. Nėra bendros tarmės. O caro imperialistinės valdžios užmojo žygis gyventojams esminės įtakos nepadarė, liko be reikšmės.

Patys žmonės tuo vardu irgi nesivadino, nes paprastai patiem save vardyti nėra reikalo — vardus įdėdą kaimynai (arba valdžios administracija). O kitų Lietuvos dalių žmonės juos tebevadino kaip seniau įpras-

Sūduvos žavingas kampelis...

ta: kapsai, dzūkai, zanavykai. Arba bendru vardu visiem — Užnemunė, užnemuniečiai.

Įdomu, kad suvalkiečio vardas, ypač išgarsėjo ir paplito tik 19 a. gale ir 20 a. pradžioje ne kur kitur, kaip Amerikoj. Kai čia ėmė gausiai plaukti bėglių nuo caro priespaudos ir kariuomenės tarnybos, knygnešių, maištininkų ir kitokių kovūnų prieš rusišką vergiją, pasiekę laisvę, jie greit atkuto. Beraščiai mokėsi rašto, kiti kūrė draugijas, chorų, teatro būrelius, žinoma, ir parapijas, leido savą spaudą. Atsirado šiek tiek inteligentų. Bet plati laisvė atvėrė duris ir neigiamybėm, juoba, kad čia atvyko iš tamsios ir skurdžios Rusijos paprasti kaimo berneliai ar amatininkai, juoda darbiai, be mokslo, be kultūros. Nors ir sparčiai pažangą darė, bet į kultūrą įaugti greitai neįmanoma. Priviso aibės smuklių, įsidedę religinių, idėjinių, tautinių ir kitokių kovų net kruvini kivirčiai. To meto mūsiškė spauda gyvai atspindėjo tų priešybių aistras vulgarių žodynu ir stilium. Suklestėjo iš Rusijos atsinešti nekultūringi papročiai, girtavimas. Prie įvairių dingsčių ginčam prisidėjo ir regionaliniai skirtumai: saliuose įkaušę gangreit ėmė peštis dzūkai su žemaičiais, kapsai su "gudais" (taip vadinti rytų aukštaičiai) ir panašiai. Kaip rusų slėgiamej tėvynėj tamsių žmonių tarpe lengvai kildavo bylos dėl vištų ar veršių, dėl aštres-

nio žodžio, taip išeivijoje be-
mat įsiplieskė antagonizmas ir išgirdus kitokią tarmę, ypač smuklių tvaiko nuotaukose. Na ir susikimba už krūtų frontai: ei tu, cikciau pikčiau dzūke! tu panski vilenski! šė tau, velne suvalskini!..

Svetur patekus pirmą tarpusavio pažintį paprastai žymėjo kaip tik tos caro įsteigtos gubernijos, kai susitikę Bruklinė, Mahanojū ar Čikagoj tuoj klausė vienas kitą: iš kur tu atvykęs? Ir turėjo atsakyti — iš Kauno arba Vilniaus gubernijos (nors to Vilniaus ar Kauno nė nuo tolo nemažė). Juk nesakysi, kad iš Kaupiškių kaimo, iš Alovės ar Lūšės, nes tos vietos kitiems visai nežinomos, nieko nereiškia. Būtina paminėti bent guberniją, tai aiškiau. Taip Amerikoj įsitvirtino mūsų etnikai: kauniškiai, vilniškiai ir suvalskiniai (Gardino gubernija toli nuo pasienio — nedaug lietuvių iš ten užsienin pasprukdavo).

Galbūt tikta i žemaičiai tada stipriau jautė savo istorinės giminės garbę — drąsiai savo vardu vadinosi. O kiti paskiau steigė savo gimtųjų vietovių klubus: Krakių, Upytės ir kt.

Kad Suvalkų gubernija ilgą šonų glaudės prie Vokietijos, tai vyrukam pabėgti nuo kareivijos buvo lengva — iš čia jų daug užjūrus pasiekė, o pagal rusišką gubernijos pavadinimą ir ėmė vadintis suvalskiniais. Atrodo, jų buvo ne tik gausu,

(Nukelta į 6 psl.)

Kalbos vargai

T. Klyga

Anot žmonių priežodžio: Niekas neišmokom, niekas neužmiršom. Jau prastas dalykas — nieko naujesnio neišmokyti ir nedaryti pažangos, sukempėti vietoj. Bet dar prasčiau, kad įsikibę laikomės ir senų ydų, pvz. niekaip nenorim atsikratyti kalbinių nuodėmių, net buvom kalbininkų subarti.

Šiuo atveju pasižiūrėkim į "linksmybių gėralo" mėgėjų net dvejetą ryškių nedorybių, kurių jie turbūt neatsižadės ligi karsto lentos. O kadangi mūsų išeivija dabar nuolatos pramogom smaguriauja ir dažną tarpusavio bendravimą svaigiais gėralais aplaisto, tai šios kalbinės nuodėmės visuotinai keroja, akis ir ausis bado (žodžiu bei spaudoj). Tie netikę žodeliai šauniose vaišėse ir rimtuose suėjimuose vis ir vis lyg varlės kūdroj kvarktelia — visą vaišių orumą bei malonumą sugadina. O nepriklausomoj Lietuvoj buvomgi nuo jų jau švariai pasigyde.

Taigi, mieli skystimėlių mėgėjai, pasiryžkim bent nuo šios dienos — gal nuo naujo rudens sezono — vaišėse padoriai elgtis ir svečių nepiktinti nevalyvais žodžiais, nes mūsiškias liežuvis prieš tokią mišrainę piestu stoja. Tai **bonka**, **čierka** ir **pusbonkis**! Juos gali vartoti tik tie, kurie negerbia mūsų kalbos nei kultūros! Ir seniai žinom visai tinkamus, jų vietoj tartinus žodžius: **butelis**, **buteliukas**, **pusbutelis**, **butelaitis**; taip pat ir **taurė**, **taurėlė**, **stikliukas**, **stiklelis**, **stikliukėlis**...

SR-71 strateginės žvalgybos ramstis

RAYMONDAS A. AUŠROTAS

II-jo Pasaulinio karo metu lygiagrečiai, su bet kurios kariaujančios pusės bombonešių eskadromis, skrendančiomis sunaikinti priešo taikinius, po įvykdyto taikinio bombardavimo strateginės žvalgybos lėktuvai fotografuodavo ir filmuodavo pultąjį taikinį. Į strateginės aviacijos štabus parvežtosios nuotraukos ir filmai žinovams atskleidavo ar tas taikinyss dar reikalingas papildomo puolimo, ar ne.

Aviacijai tobulėjant, JAV strateginės aviacijos žvalgybos vadovybė ligi 1960 m. rėmėsi American Lockheed U-2 strateginės žvalgybos lėktuvu. Sovietų raketos jį numušė 1960 m. pavasarį, virš Sibiro. Juo skridęs karo lakūnas Francis G. Powers buvo suimtas ir sovietų nuteistas 10 m. kalėti. U-2 buvo sukonstruotas skraidyti tolimose distancijose ir dideliame aukštyje.

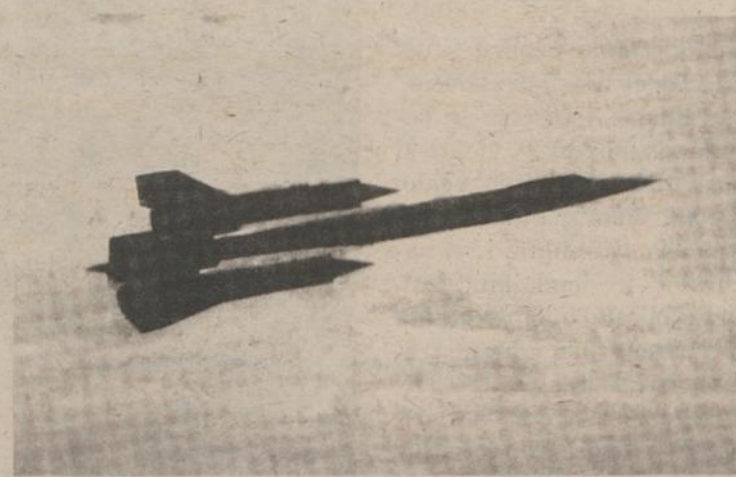
Kai Sov. S-ga ištobulino savo raketas, aukštai skrendančius taikinius nušauti, tai JAV karo aviacija stengėsi pasigaminti dar tobulesnį strateginės žvalgybos lėktuvą.

U-2 pakaitalas

Apie karo aviacijos strateginės žvalgybos lėktuvą SR-71 (Strategic Reconnaissance SR-71, atseit, 1971 m. oficialiai pradėjęs bandomuosius skrydžius — aut.) tilpo išsamus straipsnis Av. Wk&Sp. Techn. 1981. 5. 18 laidoje. Šiuo nuostabių lėktuvu turėjo progą paskraidyti minimo savaitraščio pilotas, spec. korespondentas Robert R. Ropelewski. Su šiuo autoriaus mintimis (stipriai sutrumpinęs) supažindinsiu ir Dirvos skaitytojus.

Jau 16-ka metų šis karo aviacijos ypatingos paskirties lėktuvus saugoja ir žvalgo plačius JAV ir kito laisvojo pasaulio erdvių plotus, nuo netikėtų priešo lėktuvų įsiveržimo. Šis mūsų erdvių sargas šią svarbią rolę gali atlikti todėl, kad jo darbui tiksliai ir neklaidingai atlikti padeda nepalyginamoji šio krašto technika. Jos naujausi išradimai šioje plotmėje vis tobulinami ir randa platų pritaikymą krašto gynybos frontuose.

SR-71 lėktuvų pagrindinė stotis yra BEALE, karo aviacijos aerodromas, Kalifornijoje. Šis karo lakūnų vairuojamas lėktuvus gali pasiekti virš trigubą garso greitį, MACH 3. Minėtame aerodrome yra įsikūrusi 9 Strateginio Sparno (Strategic Wing), I-ji Strateginės žvalgybos eskadrilė

SR-71 strateginis žvalgybinis lėktuvas virš debesų.

(1st Strategic Reconnaissance Sqdn.).

Straipsnio autorius teigia, jog "jam su to vieneto lakūnais pakylant į erdvę teko net dvi dienas šiam skridimui ruoštis ir susipažinti su visais skrydžio duomenimis. Be to, dar jam teko praleisti ištisą dieną lėktuvo pakaitale-simuliacijoje, kaip jo priekinėje taip ir užpakalinėje kabinose."

Pasirengimas — būtinas

Karo lakūno ilgametis mokslinimas-pratybos paruošia šiai specialiai tarnybai reikalingus aviatorius. Tačiau bendrų žinių papildymas yra būtinas kiekvienam skridimui. Lakūnai praleidžia ilgas valandas studijuodami jiems pavesimąjį uždavinį. Mat, SR-71 skridimo greitis, nepaprastai aukštis, aukšta temperatūra, tai ne kasdieniniai reiškiniai. Todėl ir pasirengimas kiekvienam skrydžiui, ir po jo grįžus į žemę, yra gana sudėtingi. Žinotina, kad laisvajame Vakarų pasaulyje nėra nė vieno tokio, ar jį panašaus SR-71 lėktuvo.

Tačiau, kada visi pasirengimai kuo kruopščiausiai būna įvykdyti, tada pats skridimas atrodo gana paprastas, nesudėtingas; nors, ir skrendama MACH 3 greičiu ir 80,000 pėdų aukštyje (apie 26 km.).

Šios paskirties lėktuvus, iš to pat aerodromo, jau 1976 m. horizontaliame skrydyje pasiekė du pasaulinius rekordus: 86,000 pėdų aukščio ir 2,189 mylių/val. greitį, (kas sudaro 28 km. 160 mtr. aukštį ir 4,054 km./val. greitį). Toki aukščiai ir greičiai žmogui tėra imanomi pasiekti tik pusiau beorėje erdvėje.

Kadangi šis JAV technikos kūrinys skraido nepaprastuose aukščiuose ir pasiekia pasakišką greitį, tad jam vartojamas ir kuras ir tepalai yra skirtingi nuo mums žinomų: benzinas neužsidega įmetus į jį degantį degtuką, gi jam skiriama alyva atrodo, lyg koks sukietėjęs tamsus smalos gabalas...

Aviatoriai prieš įlipdami į lėktuvą aprenjami specialiais pilno spaudimo drabužiais ir ant jų galvų yra "užantspausdujami" šalmai. Nuo to momento jie pradeda kvėpuoti 100% deguonių!

Normaliai, prieš tokio pobūdžio skrydį, lakūnai kvėpuoja grynu deguonių apie 30 min. Per šį pusvalandį iš žmogaus kūno automatiškai išgaruoja nitrogenas-azotas; kai kūne nelieta tada sumažinamas dekompresijos susirgimo pavojus, kai pasiekiami žmogaus kūnui nenormalūs aukščiai.

Skrydis

Kai atlikti visi būtinieji pasirengimai, tada "pašildomi" varikliai, nes jiems naudojama alyva yra gana kietoka: jos šildymas užsiima net ligi 60 min. Šis skridimas, be kuro papildymo ore, skridimo metu, perkėlė skrendančiuosius iš centrinės Kalifornijos per Nevados ir Idaho valstijas, vėliau buvo grįžtama atgal per Idaho, pasukama į vakarus link Ramiojo vandenyno per Oregono valstiją ir pakrypus į pietus laimingai sugrįžta į Beale aerodromą.

Prieš išskridimą lėktuvus svėrė virš 100,000 svarų, kurių 50,000 sv. sudarė kuras/alvyva, nešami 6-uose tankuose. Dviejų J58 Pratt Withey variklių stumiamoji/keliamoji jėga turėjusi 68,000 sv. spaudimą: per 20 sek. lėktuvus nuriudėjęs 4,300 pėdų "atsiplėšė" nuo žemės. Šio skridimo pilotas maj. Thomas, sumaniai derindamas esamą variklių galingumą, per labai trumpą laiką pasiekė 2,9 Mach greitį ir kildamas kiekvieną minutę po 1,000 pėdų nuo žemės paviršiaus, netrukus pakilo virš 70,000 pėdų nuo jūrų paviršiaus.

Kai lėktuvus išsilygino horizontaliam skridimui, pasiekęs Mach 3 greitį ir 80,000 pėdų aukštį, tada lėktuvo paviršius kai kuriuose taškuose siekdavo nuo 400° F ligi 1,200° F; tuo tarpu kabinose temperatūra pakildavo net ligi

530 laips. F! Ši karštį buvo galima pajusti palietus kabinų langus net ir su storkomis, gerai izoliuotomis pirštinėmis.

Pasitikrinimas, nusileidimas

"Lakūnai pastebėję net mažiausius nukrypimus nuo jiems nustatytos skridimo linijos, pradeda nervintis", aiškino maj. Thomas. "Gi nukrypimai nuo nustatyto skrydžio kurso niekam garbės nedaro."

Mat, skrendant 4000 km./val. greičiu gana lengva pasiklysti plačiose erdvėse: vietoje Oregono valstijos plotų galima nukristi virš Britų Kolumbijos ar Albertos, Kanadoje. Ir turint galvoje aukštą kuro sunaudojimą gali jo pritrūkti sugrįžti į namus.

Kaip ir pakilimas taip ir nusileidimas vyksta sistemingai mažinant greitį ir

aukštį: jau pasiekus 31,000 pėdų (apie 10 km.) ir greičiui nukritus žemiau garso greičio ribos, lėktuvas tampa valdomas, lyg ir normalus sprausminio tipo aparatas. Suprantama, kad šiuos visus gana sudėtingus veiksmus žymiai palengvina įvykdyti automatiškai pilotai.

Šiuo metu karo aviacijos vadovybė dar ruošia keletą pagerinimų ir patobulinimų, kad aviatorių darbas būtų kuo lengviausias.

Kai kurie šių patobulinimų jau bus praktiškai pritaikinti šių metų rugpiūtį. Suprantama, jog tai padidins saugumą ne tik skraidančiojo personalo, bet ir saugumą sau ramiai besilinsčių piliečių, kad juos netikėtai nepažadintų "neprašyti svečiai". Jų pasirodymo iš rytinių horizontų galima bet kada sulaukti...

Sūduva ar Suvalkija?

(Atkelta iš 5 psl.)

bet ir narsesni, nes Suvalkų gub. daug anksčiau (toli dar prieš tą guberniją įkuriant) buvo panaikinta baudžiava ir kaimai viensėdžiais išskirstyti, net teisinis kodeksas kitas. Todėl, laisvę pasiekę, jie pasirodė ir savarankiškesni, daugiau savigarbūs, gal ir aštriau kovingi. O gal ir smuklių peštynėse pirmavo. Taip sukėlė prieš save lyg frontą iš kitų pusės. Tačiau vis tiek jokio suvalskinio tipo jie nesudarė, nes kapsai, dzūkai ir zanavykai gana skyrėsi ir tarpusavy dažnai šnairavosi. Pvz. kai šiaurėj vyravo grynesnis lietuvių tipas, tai dzūkai nuo Suvalkų ar Augustavo, neišvengė lenkų įtakos, lyg poniškesni ir "unaravi" — nevienu dar stojo už "Uniją" ar polską vierą... Tuomet išeivijoje kovos su lenkais nuolatos virė — visa tai pynėsi draugė su įvairiais savais nesutikimais.

Tie suvalskiniai, ne tik gausūs, bet ir veržlūs, kėlė kitiems pavydą. Jie buvo jau be baudžiavinio nuolankumo, gal ir ekonomiškai apskresni, gal ir apšviestiesni — daugiur išsispyrė viršūn ir savo lietuviybės darbais, įnešė daug gero, bet sykiu nemaža ir priešybių sukurstė. Tėvynėj ilgiau pabuvę jau laisvais valstiečiais, ūkiškai prasigyvenę, jie ir Amerikoje buvo sąmoningesni tautiniam darbui. Ypač kad tuomet Suvalkų gubernijoje pasireiškė žymi inteligentija su Aušra ir Varpu, perėmusi vadovavimą iš buv. valančinio žemaičių sąjūdžio. Gretom ir išeivijoje tai atsiliopė ir darė įtakos.

Suvalkiečio vardas nėra tikslus nei prasmingas, vien dėl tam tikrų aplinkybių

buvo įsitvirtinęs. Jis neturi istorinės, etninės nei realios dabartinės atramos, net klaidinantis, pvz. su dzūkais, kuriem priklauso Suvalkų miestas su aplinkiniais plotais, bet tas vardas jiems nė nevertojamas. Toji gubernija trumpalaikė, tik pavergėjo politinėm užmačiom įkurta, gyventojam liko bereiksmė. Todėl ir Suvalkijos — suvalkiečio vardas šiandien atmestinas, (gal tik smuklių žargone jis ilgiau tebegyvuos). Jokio tipiško suvalkiečio nebuvo ir nėra.

Be abejo, Čikagos Suvalkiečių draugija tepasilauko savo vardą — telieka kaip mūsų praeities fakto ženklas.

O kraštui vadinti turim gi seną ir gražų, prieš pora tūkstančių metų jau paliudytą vardą: Sūduva, sūdūviai. Džiaukimės juo ir visuotinai vartokim. Beje, yra dar pora vardų, irgi iš senesnių laikų: Dainava ir Jotva (jotvingiai). Bet Sūduva pats seniausias ir, atrodo, tinkamiausias.

Išmintingi spaudos žmonės ir kultūringa visuomenė tesusipranta tikslingai vartoti savo krašto pavadinimus, apdairiai nusikrانتant netinkamų, rusų imperijos mum primestų palaičių.

MACHINE SHOP
JOB PLANNER/TOOL
DESIGNER
NC LATHE PROGRAMMER
GENERAL MACHINIST
TEXAS machine shop has these positions open. NC Lathe Programmer should have M.D.S.I. Compact II training. Planner/Designer should be able to do job planning and have some exp. with tooling and fixture design for medium sized precision parts. General machinist should have in excess of 5 yrs. exp. Excellent working conditions and benefits. 49 hr., 5 day week. Call or send resume to:
IMPERIAL TOOLING
& MFG. INC.
3610 McCART
FT. WORTH, TX. 76110
817-921-2020

ZEFIRANTĖS

AGNĖ LUKŠYTĖ

(2) Dirvos 1981 m. konkurse premijuota novelė

Atidarydama Cėlės kiemo vartelius pamaciau prie durų prikabinatą popierio lakštą, kuriame didelėmis raidėmis buvo užrašytas mano vardas. Nuėmus lakštą perskaičiau: Cėlė atsiprašė neturėjusi laiko paskambinti, turėjusi skubiai išvykti į Brisbanę pas dukrą, kurios visi vaikai susirgę kažkokia epidemine liga. Iš Brisbanės man paskambinsianti.

Grįžau atgal ir man įėjus pro žalsvo namo vartelius priekinės durys atsidarė, o jose stovėjo šypsodamasi siuvėja. Paklausus ar pasiūtų man drabužį ji davė teigiamą atsakymą. Paprašė į vidų.

Ji buvo labai šnėki. Sklaidydama atneštą medžiagą ji ją gyrė, klausė kaip pasiūti, vartė madų žurnalus, kurie buvo išleisti Prancūzijoje. Paklausus ar ji moka prancūziškai, ji atsakė:

— Aš esu prancūzė.

— Jūs labai gerai kalbat angliškai. Nesi-girdi jokio svetimtautiško akcento.

— Augau ir mokiausi Anglijoje, tačiau namuose kalbėjomės prancūziškai.

Jai nuimant mano išmieras stebėjau jos veidą, žavėjau pilkomis, ramios išraiškos akimis ir tamsiais, tarsi pilkšvo atspalvo plaukais. Negalėjau atsikratyti jausmo, kad ją kažkur, kažkada esu mačiusi, o gal net asmeniškai kažkada pažinojau.

Susitarėm, kad sekantį šeštadienį pas ją vėl ateisiu. Jai mane išlydint pro duris neiškenčiau ir paklausiau:

— Ar mudvi kada nors, kur nors matėmės, gal net kalbėjomės?

— Nežinau... — atsakė ji ir lyg paslaptinčiai nusišypsojo.

— Many toks jausmas, kad jūs kadaise pažinau.

— Ar jūs esant taip pat lietuvi kaip ir jūsų draugė?

— Taip, — atsakiau nustebus dėl to, kad ji žino mano tautybę.

— Kitą šeštadienį mes galėsime ilgiau pasišnekėti. Šiandien, deja, turiu išvykti.

Lydėdama prie vartelių ji vėl tęsė kalbą:

— Kitą šeštadienį aš jums kai ką papasakosiu apie lietuvius. Mane labai domina jūsų draugė. Daug kartų norėjau ją užkalbinti, bet nedrįsau. Ji tokia išdidi.

Neiškenčiau nepaklausus:

— O iš kur jūs žinot, kad ji lietuvi?

— Jos kaimynei siuvu drabužius ir prašiau, kad jūsų draugės paklaustų kokia jos tautybė. Aš taip ir maniau, kad ji lietuvi. Koks jos vardas?

— Celina. Pavardė Krasauskas.

— Celina, — pakartojo ji aiškiai ir taisyklingai.

— Jei nepalaikysit išžulumu, norėčiau paklausti koks jūsų vardas.

— Benigna. Šeimos nariai mane vadina Benijės.

Nė neklausiu pasakiau jai savo vardą ir pavardę. Ji uždėjo ranką man ant pečių ir, atidarydama vartelius į gatvę, tarė:

— Lauksiu jūsų kitą šeštadienį. Mes pasikalbėsime apie lietuvius.

Ėjau į stotį tiesiog apstulbus. Daugybė klausimų mane užplūdo: Kodėl ji nori su manimi kalbėti apie lietuvius? Kai paklausiau ar mudvi kur nors matėmės kodėl ji, atsakydama "nežinau", lyg paslaptinčiai nusišypsojo? Ko-

dėl ją taip domina Cėlė nežiūrint to, kad laikosi išdidžiai?

Norėdama būti sau nuoširdi, mintyse prisipažinau, kad mane graužia lengvutis pavydas kodėl Benigną domina Cėlė, o ne aš, jau seniai besižavinti jos profiliu lange.

Cėlė skambino iš Brisbanės ir pranešė, kad ji grįšianti gal vasario mėnesio pabaigoje.

Galų gale sulaukiau šeštadienio ir vykdama tikėjau įdomaus pašnekėsio su Benigna. Ją radau sėdinčią verandoje — aiškiai manęs laukiančią. Ji pasveikino mane prancūzišku būdu: lengvu žandu lūpų brūkštelėjimu paliesdama abu mano žandus. Man toks pasveikinimas buvo malonus.

Staiga prisiminiau apie nuvytusius svogūnėlius jos kieme, apie kuriuos anąsyk pamiršau paklausti.

— Kas atsitiko su jūsų svogūnėliais? Ar jie nuvyto nuo karštų saulės spindulių?

Benigna meiliai nusišypsojo, paėmė mane už rankos ir vedė nuo vienos lysvės prie kitos.

— Pažiūrėkit. Jau stiebiasi pumpurėliai.

Įdėmiau pažiūrėjus matei žalius stiebelius ištįsusius į viršų ir pasipuošusius rausvais pumpurėliais.

— Tai ne svogūnėliai, o svogūninės gėlės, vardu zefirantės. Sausio mėnesio pabaigoje visi žali lapeliai nuvyta, o vasario mėnesį pradeda žydėti. Matysit kaip gražu, kai žydi. Praeiviai net sustoję žiūri.

— Zefirantės. Įdomus vardas. Turbūt gražios ir gėlės?

— Šeši balti žiedlapiai, o taurelė geltona. Zefirantės panašios į krokuso žiedelius.

Mums einant į vidų, ji pridūrė:

— Ateinantį šeštadienį pasiūtą drabužį galėsit atsiimti — matysit daugybę zefirančių jau žydinčių.

Viduje ji mane apvilko siuvamu drabužiu, siuvėjų kreida brūkštelėjo šen bei ten keliose vietose, apie siūles, gyrė, kad man drabužis labai tinka. Aš nekantriai laukiau išsipildant jos pažado, duoto pareitą šeštadienį: pasikalbėti apie lietuvius.

Nuvilkusi drabužį Benigna pakvietė mane į užpakalinio kiemo didelę verandą, kuri buvo pilna vazoninių gėlių, pristatytų visuose kampuose. Ypatingai buvo gražu dėl daugybės kabančių vazonų su įvairiausiais atspalviais žydinčiomis fukcijomis. Tarpe jų kabėjo narvelis su kanarėle, kuri dažnai čirškė.

Benignai, anėšusiai kavą ir pyragaičius, tariau:

— Jūs aiškiai mėgstat gėles.

— Labai.

Norėdama, kad kalba greičiau prasidėtų mane dominančia tema, pagyriau ją:

— Jūs esat tokia pat kaip ir lietuviai, nes jie labai mėgsta gėles, medžius, bendrai gamtą.

Benignos veide atsirado maloni ir paslaptinčia šypsnelė.

— Aš esu lietuvių kilmės.

— Lietuvių kilmės? Prašau, pasakokit apie savo lietuvišką kilmę. Tai nepaprastai įdomu.

— Mano pavardė yra Buteaux — su "x" gale. Mano gimimo metrikuose yra ir kita pavardė: Butrim.

Ji, žiūrėdama į mane, tikriausiai, išskaitė

veide nustebimą, nes pradėjo juoktis.

— Bet tai... Buteaux... Butauskas, Butrim yra mano draugės Cėlinos mergautinės pavardės.

Benigna nė kiek nenustebo.

— Jos kaimynė man sakė, kodėl jūsų draugės Cėlinos pavardė Krasauskas, bet aš buvau tikra, kad koku nors būdu mudvi esam giminės. Matote, ji labai panaši į mano tetą, tėtės seserį, gyvenančią Adelaidėje.

Jai kalbant stebėjau jos akis, plaukus ir pasakiau:

— Dabar suprantu kodėl many visą laiką buvo jausmas, kad jus kažkur mačiau. Mudvi su Cėlina buvom draugės, gyvendamos Vokietijoje, išvietintų asmenų stovykloje. Dabar prisimenu, kad jos plaukai buvo tokio pat neįprasto atspalvio, kaip, štai, jūsų. Jūsų akys tokios pat kaip Cėlinos. Veido bruožai, žinoma, gero-kai skirtingi.

— Ponios Cėlinos plaukai yra rusvo atspalvio.

— Ji juos dažo.

— O, štai kaip... Prašau, gerkit kavą valgykit pyragaičius.

— Papasakokit man koku būdu jūsų pavardės tokios pat kaip Cėlinos?

— Vienas mano ainis, lietuvis, aristokratų kilmės, dėl nelaimingos meilės išvyko iš Lietuvos su prancūzų kariais, pralaimėjus karą su rusais. Tas ainis puikiai mokėjo prancūzų kalbą, persirengė prancūzo kario drabužiais ir taip atsirado Prancūzijoje. Jis buvo gražus vyras, inteligentiškas, sužavėjo vieno prancūzo, didelės siuvyklos savininko dukrą ir taip prasidėjo mūsų giminė pavardėmis Buteaux-Butrim.

— Ar jūs turit kokių nors nuotraukų ano jūsų ainio iš Lietuvos?

— Turiu tik vieną. Tuojau atnešiu albumą.

Kai ji grįžo su atverstu albumo lapu ir padavė man, tiesiog netekau žado, nes žvelgiau į lygiai tokią pat nuotrauką, kuri yra ir Cėlės albume.

— Cėlinos albume yra lygiai tokia pat nuotrauka jos ainio.

— Įdomu būtų pamatyti ją Cėlinos albume.

— Pamatysit kai supažindinsiu su Cėlina. Tačiau jūsų ir jos ainis...

Nutilau. Vos nepasakiau Benignai, kad ne dėl nelaimingos meilės, bet dėl pralošto turto jis pabėgo į Prancūziją. Mintyse džiaugiaus, kad laiku sustojau ir nepasakiau teisybės. Benigna aiškiai nepastebėjo, kad nebaigiau sakinio.

— Mano teta, gyvenanti Adelaidėje, turi pundą laiškų, rašytų mano ainio giminii iš Lietuvos. Ji taip pat turi dokumentą su mūsų ainio giminės herbais. Anais laikais giminės herbas buvo reikšmingas dalykas.

— Kaip įdomu, kaip įdomu... — karto-jau. Norėjau daug ko klausti, bet mintys nesirezgė iš nustebimo.

— Aš jau rašiau tetai apie jūsų draugę. Ji yra susidomėjusi ir žada pas mane atvykti, tikiuos, kad jūs pagelbėsit man ir tetai susipažinti su jūsų drauge.

— Savaime aišku.

Kurį laiką mudvi kalbėjomės apie tokį keistą sutapimą. Prieš man atsisveikinant, Benigna padavė man lapą popierio ir paprašė užrašyti mano vardą, pavardę ir adresą. Užrašiau. Man buvo aišku, kad tetai atvykus Benigna kreipsis į mane ir prašys tetą suvesti su Cėle.

Grįždama namo mintyse dar kartą viską persvarsčiau. Jausmas manyje buvo pakilus dėl tokios įdomios situacijos į kurią ir aš "įmaišyta" tuo, kad savo draugę Cėlę ir jos labai tolimą giminaitę Benigną, o taip pat jos tetą, supažindinsiu.

(Bus daugiau)

Nuo piramidžių iki Akropolio

(6)

Henrikas Stasas

Tiberias viena iš daugelio Genezareto ežerą supančių gyvenviečių. Įkurta Herodo didžiojo, o jo sūnaus Antipo pavadinta Romos imperatoriaus Tiberio vardu.

Romėnams išgriovus Jeruzalės šventyklą ir uždraudus žydams ten gyventi, visa jų ano meto dvasiškija tada atsikėlė prie Genezareto ežero į Tiberias miestą. Vėliau šis miestas tapo žydų religiniu ir kultūriniu centru. Krikščionys čia atsirado tik Konstantino didžiojo laikais. Kaip žinome, Kristus veikė visoje Galilėjoje, o ypač Genezareto ežero apylinkėse, tačiau spėjama, kad į Tiberias miestą jis niekad nebuvo įžengęs. Šiandien, kaip ir Kristus laikais Tiberias stovi ant niuraus tamsiai pilko bazalto akmens, tačiau vakarinių saulėlydžių šešėliuose ir ryto aušroje nepaprastais žavingas ir romantškas. Jo pastatai tvirtai įsikabinę į aukštą ežero pakrančių uolą vingiuotomis gatvėmis nusitęsę iki pat jų viršaus ir vakaro prieblandoje atrodo svajingai žvelgia į ramų ežero vandenį. Autobusas vingiuotomis gatvėmis vis lipo aukštyn, kol netoli kalno viršaus pasiekė mums skirtą viešbutį. Čia iš jo terasos mums atsivėrė plati ežero panorama su toli rūke paskendusiais kalnais.

Idiliškojo šio ežero aplinkoje praleidome dvi dienas. Tačiau ne poilsiaudami, bet važinėdami po plačias apylinkes, Kristus išvaikščiojais keliais. Keliaujome per plikas uolėtas kalvas ir derlingus slėnius. Apie 40 mylių į šiaurę nuo Tiberias pasiekė Golon aukštumą. Šių aukštumų šešėliuose, tarp tankių krūmų ir subtropinių medžių matėme lėtai tekančią Kristaus taip pamėgtą Jordaną. Charakteringa šios upės rami ir lėta tėkmė. Chateaubriandas jo vandenį net "tirštu" savo raštuose vaizduoja. Važiuojant toliau per Golos aukštumą horizonte matėsi visa grandinė kalnų iš kurios ryškiai išsiskyrė snieguota Hermono viršukalnė. Tai aukščiausias Izraelio kalnas, kuris Jordano upei teikia pirmuosius vandens lašus arba kaip vietos gyventojai sako "Hermono kalno ašaras".

Važiuojame toliau vingiuotais Golon aukštumų keliais, kurių slėniuose už spygliuotų vielų užtvarų matėsi gražiai tvarkomi kooperatiniai kibucų ūkiai. Šiuose slėniuose jau 19 metų kai žydų naujakuriai įsikūrę. Tačiau gyvenimas čia nelengvas, nes nuolat persekiojami Sirijos artilerijos sviedinių. Ir mums čia atvykus sužinojome, jog prieš

Karpernaumo šventyklos griuvėsiai.

dvi dienas čia sprogsios granatos.

Golon aukštumas išlaikyti savo kontrolėje Izraelio valstybei labai svarbu, nes nuo jų priklauso saugumas čia aplink esančių derlingų slėnių.

Sustojome prie vieno Svarbesnio Jordano intako, kurio skaidrus vanduo šokinėdamas per sleksčius žaidė niekad nesibaigiantį saulėtos vasaros žaidimą, o priešingoj pusėj rausvos uolos skardžiai sustingę stebėjo. Tai garsioji Caesares Philipo vieta, kur Simonas Petras pripažino Kristų esantį Mesiją ir pasakė: "Tu esi Kristus gyvojo Dievo sūnus". Į tai Kristus jam atsakė: "Tu esi Petras ir ant šios uolos aš statysiu savo bažnyčią".

Caesares Philipo arba Baniyas graikų dar buvo vadinama Pineas, nes čia būsi graikų dievo Pan šventykla. Vėliau garsus žydų karalius Herodas didysis čia pastatė miestą, kurį jo sūnus Philipas pavadino Cezario vardu.

Artėjo pietų metas ir iš Golon aukštumų grįžome atgal prie Genezareto ežero. Važiuojame pro Magdalą, pro kalną nuo kurio Kristus kalbėjęs į minią ir kitas Kristaus pamėgtas vietas. Žymiausia iš šių Magdala, tai Marijos Magdelenos gimimo vieta. Kristus laikais buvęs nemažas miestelis, o šiandien tik menkas žvejų kaimas su krūmokšniais apaugusiomis mūro sienomis. Iš čia už 4 km. Tiberias. Tad sustojome miesto paežerėje prie gražaus restorano, kurio priekyje tviskėjo ežero vanduo; čia pat nedidelis geltono smėlio paplūdimis ir kiek toliau žvejų priplauka. Ežeras buvo ramus ir jo vandeny, kaip veidrody atspindėjo kitą pusėj stūkstantys kalnai.

Atsigaivinę vėsiaame ežero vandenyje, rinkomės į restoraną pietums. Pagal tradiciją čia buvome vaišinami šv. Petro žuvimi. Tai

šios vietos restoranų specialybė, kurią kažin ar kas kur kitur pakartotų. Sakoma, kad tai ta pati žuvų rūšis, kuri čia veisdavosi ir Kristaus laikais. Sekant žydų mitologiją, ši žuvis atkeliausi net iš Mirties jūros, bijojodama apokaliptinio likimo, kuris ištiko Sodomą. Tačiau pagal rastas iškasenas yra nustatyta, kad čia buvo žvejojama jau ir priešistoriniais laikais. Ypač helenistiniais ir romėnų laikais žvejyba čia buvo labai išvystyta ir džiovinta žuvį eksportuodavo net į Romą.

Pasisotinę šv. Petro žuvimi keliavome toliau Kristaus išmintais takais. Laivu kėlėmės į kitą ežero pusę, kur šiauriniame ežero krante garsusis Kristus veikimo centras Kapernaumas. Čia Kristus pagydes Romos centurijono tarną ir atlikęs kitus stebuklus. Netoli kranto stovėjusi nepaprastai graži šventykla, kurioje Kristus nekartą kalbėjęs. Šitandien matomi tik šventyklos griuvėsiai su išlikusiomis Korinto stiliaus kolonomis ir sienų dalimis. Senosios šventyklos pamatai buvo panaudoti dideli juodo bazalto blokai ant kurių vėliau buvo pastatyta nauja iš baltų kalkakmenų. Ši turėjusi iš pietų pusės tris atvirus įėjimus, taip kad maldininkai galėtų nukreipti savo žvilgsnį į Jeruzalę. Prieš šventyklos griuvėsius, tarp palmių ir pavėsingų, amžinai žaliuojančių medžių yra tikras akmenų kapinynas. Tai liekanos buvusios šventyklos su gerai išlikusia antikine ornamentika, įrašais ir ano meto žmonių rankų darbo metu.

Palikę išpuodingą Kapernaumo aplinką vykome toliau į Tabchą, kur Kristus padauginęs žuvį ir duoną buvo pamaitinta 5000 žmonių minia. Buvusios Bizantinės bažnyčios vietoje dar matoma grindyse gerai išlikusi mozaika su dviem žuvimis ir pintine duonos. Čia

pat už Tabchos kalno viršuje iškilusi graži koplyčia, kurios žerinti kopula stiepiasi virš žalios aplinkos ir matoma iš visų kalno pusių. Tai palaimintųjų kalno puošmena. Iš šio kalno Kristus kalbėjęs į minią ir pasakęs nemirtingus žodžius: "Palaiminti beturčiai dvasioje, nes jų dangaus karalystė". Šioje labai jaukioje kalno koplyčioje turėjome ir mes progą pasimelsti ir išklausti šv. mišias, ku-

rias atnašavo mūsų kelionės vadovas tėvas J. Vaišnys, S. J.

Iš šio kalno dar kiek pasigėrėję Genezareto ežero idilija, begėstančių saulės spindulių lydimi grįžome atgal į Tiberias. Iš čia sekant rytą pradėjome ilgos dienos kelionę per Samarią ir Judėją į krikščionių vadinamą Kristaus miestą — Jeruzalę.

(Bus daugiau)

Atvykę į Chicagą, būtinai pasinaudokite proga

PUIKIAUSIUS KAILIUS

Chicagoje rasite pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANA BURŠTEINA

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

SPRAGUE TEXTRON OWENTON, KENTUCKY

Sprague Texton is currently seeking additional personnel in its management staff at its Owenton, Kentucky facility, located within easy commuting distance of Cincinnati, Louisville, and Lexington. We provide a good salary, comprehensive benefits, relocation assistance and ample opportunity to grow within a division of a Fortune 100 Corporation. Sprague, a manufacturer of gas meters, regulators, and pipeline products for the natural gas industry, needs the following qualified personnel:

MATERIAL CONTROL MANAGER

Degreed 5 years experience in production and material control management. Mid to high 20's.

MAINTENANCE & TOOL SUPERVISOR

Engineering degree, 5 years experience in a machine shop environment, 20's.

MACHINE SHOP AND GENERAL ASSEMBLY FOREPERSON

Degreed, prefer engineering or business, zero to 3 years experience. High teens to low 20's.

JUNIOR MANUFACTURING ENGINEER

Degreed, zero to 2 years experience. Mid to high teens.

TO APPLY, SEND YOUR RESUME TO:

MISS KAREN OGBURN

SPRAGUE TEXTRON

P. O. BOX 482, OWENTON, KY. 40359

Equal Opportunity Employer M/F/H

A new manufacturing facility engaged in heavy metal machining & fabricating has ground floor opportunities for:

MAINTENANCE MECHANICS

with experience on

BORING MILLS, DRILL PRESSES, OVERHEAD CRANES, NC MACHINES & OTHER FACETS OF INDUSTRIAL MAINTENANCE. Some electrical experience.

MAINTENANCE HELPER

Some mechanical experience.

Excellent working climate, pay and group insurance benefits. If you would like immediate employment in a modern new facility, qualified persons apply at

1314 W. BELT NORTH, HOUSTON, TX.
OR CALL 713-467-7248 FOR APPT.

(27-38)

ALGIRDĄ NASVYTĮ PRISIMENANT (4)

Žemė šaukia

Vytautas Meškauskas

Turbūt daug ką nustebino Algirdo apsisprendimas nusipirkti Clevelande tokius didelius namus. Tiesa, jie yra labai erdvūs ir patogūs gyventi, bet jie jau buvo seni ir pagal amerikonišką standartą juos vertėtų tik nugriauti, kas faktinai ir buvo numatyta universitetui plečiantis ta kryptimi. Kai aš juos pirmą kartą pamaciau, staiga prisiminiau Algirdo tėvą — tas pats kraujas...

Mes jau palydėjom Algirdo tėvo Stepono Nasvyčio šeimą iš Subačiaus į Rusiją, Maskvą ir atgal į Vilnių ir iš ten lanku per Žemaitiją į Jonavą. Grįžimu į Lietuvą tą isikūrimą iš pradžių būtų sunku pavadinti. Iš 5.000 miestelio gyventojų 4.000 buvo žydai, o kiti, kaip ir visa platesnė apylinkė, buvo taip sulenkę, kad pamaldos bažnyčiose buvo laikomos lenkiškai. Į vaistinę atėję pirkėjai tokiom pavardėm, kaip Kiškis ar Baltaduonis, kreipdavosi tik lenkiškai. Reikia stebėtis atlietuvėjimo proceso greitumui, į kurį Nasvyčiai tuojuo įsijungė.

1920 m. per rinkimus į Jonavos miesto tarybą buvo išrinkta 10 žydų, du lietuviai — Steponas Nasvytis ir dr. Jeronimas Ralys, ir du 'vietiniai' stalius Ilinčius ir mūrininkas Vancevičius. Pirmininku buvo išrinktas dr. Ralys, Homero Odisėjos ir Iliados į lietuvių kalbą vertėjas. Miesto Tarybos posėdžiuose buvo

leidžiama kalbėti rusiškai ar lenkiškai. Laiko taupumo sumetimais posėdžiai buvo vedami visiems suprantama rusų kalba. Jonavos miesto taryba Steponą išrinko savo atstovu į Kauno apskrities tarybą, kuri jį išsirinko savo pirmininku.

1920 m. miestelyje buvo įsteigta progimnazija. Į jos antrą klasę buvo priimtas Algirdas, o į pirmą Birutė. Spėkit, kas buvo tėvų komiteto pirmininkas? Steponas Nasvytis taip pat pradėjo organizuoti Lietuvos vaistinininkus ir farmacininkus. Žodžiu, visuomeninė veikla nepaliko daug laiko darbui vaistinėje, bet tai nebuvo taip bloga. Vaistinė greitai sustiprėjo, jos apyvarta padidėjo, tai leido pasamdyti du tarnautojus. Dr. Raliui jaunam — 45 m. — mirus, į Jonovą atsikėlė net du daktarai: Ganusevičius iš Kėdainių ir Ranas iš Kauno, kurio žmo-

na net buvo studijavusi Paryžiuje. Tais laikais labai didelis dalykas. Miesto tarybos nariai žydai dr. Raliui mirus, išrinko Steponą miesto tarybos pirmininku. Rodos, pilnos rankos darbo, bet atsirado dar viena nauja dirva.

1924 metų pavasarį Žemės Reformos Valdyba vietoje varžytinėse pardavinėjo nusavintų dvarų centrus, jų tarpe buvo pora ir netoli Jonavos.

"Manyje gimė — prisiminė Steponas Nasvytis — kaip ūkininko sūnuje dideli snoras įsigyti žemės, kad vaikai turėtų kur vasaros atostogas praleisti, kad jie nenutoltų nuo kaimo ir mano mielai žmonai, kaip ūkininko dukrai, būtų progos ir paūkininkauti ir prisiminti savo jaunystės dienas..."

Nasvytį viliojo Bečių dvaro centras, Veprių valsčiuje, maždaug 20 km. nuo Jonavos ir panašiai nuo Ukmergės. Žemės ten buvo 86 ha, bet nelabai geros — 'prie smėlio', — pastatai negeram stovyje — gyvenamas namas labai didelis: 10 metrų pločio, 40 m. ilgio, bet gerokai apleistas. Tačiau vieta labai graži,

kalvota, prie gražiosios šventosios upės, apaugusi šimtamečiais kaštonais, klevais, alyvomis. Keli labai tyraus vandens šaltiniai, kurių užtvankos varydavo vandens malūną, tą syk neveikusi. Brolis Antanas, profesijos agronomas, apžiūrėjęs Bečius nusprendė: "Vandens turėsi pakankamai, bet duonos turėsi atsigabenti iš kitur".

Steponas tokios progos neišsigaudo. Jis nuvyko į varžytines. Faktinai jis buvo vienintelis pirkėjas, pasiūlęs šimtą litų virš prašomų 44.000 lt. Caro laikais Bečiai buvo 3.000 ha dvaro centras priklausęs min. pirm. Stolypino broliui žurnalistui. Tą pačią dieną parduotė ir paties premjero Kalnaberzių dvaro centras, daug didesnis objektas. Jį nupirko poetas Kazys Binkis už 98.000 litų, bet vėliau nepajėgė išlaikyti. Žemė šaukė ne tik vieną Steponą Nasvytį. Tą šaukimą juto ir daugelis kitų iš kaimo kilusių inteligentų, virtusių miestiečiais. Truputį įtariu, kad šalia kilnių sumetimų, kaip atkutinti ir pagerinti žemės ūkį, buvo ir karo patyrimas: ūkininkai badu mirė paskutiniai.

Steponas jautėsi padaręs gana rizikingą žingsnį. Užtat grįžęs namo prašė žmonos nesibarti, gal dar viskas išeis gerai. Juzė atsakiusi: "Ką padės barimasis, kad jau nupirkai..."

Per karą ir pokario metais labai apleistų Bečių gražinimas į normalų stovį pareikalavo daug lėšų. Gerai, kad vaistinė duodavo po 3.000 litų pajamų į mėnesį. Ilgainiui tačiau bėgamų pajamų neužteko. Bečių pervedimui į intensyvų ūkį reikėjo parduoti pusę vaistinės už 70.000 lt. provizoriui Luncui. Žinoma investuoti tuos pinigus kur nors kitur būtų buvę pelningiau.

Į Bečius sudėti pinigai — 44.100 pirkimo kaina ir 45.900 pagerinimams — niekados pilnai negrįžo. 1931 m. ūkis buvo parduotas už 85.000 lt. Gyvenimas juose, atgal žiūrint, buvo vertas to skirtumo.

Sekančiame numery: Susitinkam Kaune.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DR. DOVAS ZAUNIUS (73)

Dr. Albertas Gerutis

Gera proga priminti Vilnių...

Aiškiau ir atviriau Lietuvos diplomacija turėjo progą pasisakyti, kai 1932 m. vasario 2 d. Ženevoje susirinko Europos valstybių nusiginklavimo konferencija. Lietuvos delegacijai toje konferencijoje vadovavo užsienių reikalų ministras, o pastoviai konferencijos darbuose dalyvauti įgaliojtas gen. štabo pulkininkas Juozas Lanskoronskis. Kaip delegacijos narys figūravo ir pasiuntinys Paryžiuje Petras Klimas.

1932 m. vasario 20 d. posėdyje Dr. Zaunius pasakė ilgesnę kalbą, išdėstydamas Lietuvos vyriausybės pažiūrą į nusiginklavimą. Ministras priminė, kad pačioje nepriklausomybės pradžioje "Lietuva turėjo patirti kai kurių savo geriau apginkluotų kaimynų agresijos pasekų". Toliau jis išvedė: "Mūsų nuomone, dar nepakanka panaikinti tokią ar kitokią patrankų kategoriją, uždrausti nuodngųjų dujų vartojimą, sutarptautinti aviaciją; reikia, kad tuo pačiu laiku būtų patikrintas sutarčių gerbimas, kad arbitražas ir tarptautinė priverstinė teisė nepalikėtų jokios vietos jėgos vartojimui".

Savo kalboje Lietuvos užsienių politikos vadovas pasisakė ir dėl "pilsudskiados-želigovskiadės", nors tiesiogiai Varšuvos smurto ir nepaminėjo: "Tarptautinių organų veikimo prie-

monės ir greitumas, visų pirma Tautų Sąjungos Tarybos, turi būti padidintas. Tarptautinių kivių sutvarkymas, ne tik tų, kurie gali įvykti ateity, bet ir tų, kurie jau kuris laikas nuodija kai kurių tautų santykius, turi būti sprendžiamas prisilaikant teisės ir teisingumo. Štai ta prasme aš leidžiu sau pareikšti vilties, kad (Tautų Sąjungos) pakto spragos bus užpildytos ir kad jis bus suderintas su Paryžiaus paktu, kaip tai pasisakė savo kalboj devintame plenumo Lietuvos delegacijos atstovas.

Būdama pati įvykusių faktų politikos auksa, Lietuva sveikins visas pastangas, kurios bus daromos su tikslu ateity padaryti negalimą pasikartojimą Tamstų visų žinomų atsitikimų, kurie dar ligšiol nenustoja kreipę tarptautinių institucijų dėmesio, ir ypač su tikslu priversti nusikaltusią tarptautinių nusikaltimų valstybę atitaisyti skriaudą, kurią ji padarė, pasinaudodama savo ginklų pranašumu, valstybei, agresijos aukai.

Nusiginklavimo tikslas ir taikos organizavimas galės būti įvykdyti visų tautų savitarpio pasitikėjimo ir solidarumo atmosferoj. Mokymo ir auklėjimo metodai mokyklose ir ypač spaudoje, kuri yra pašaukta sudaryti viešajai

opinijai, bet neskelbti grasinimų ir sėti neapykantą, galėtų daug kuo prisidėti prie pakėlimo tarptautinio moralinio lygio, kuris yra svarbiausioji premisa dvasios stoviui, kurį mes vadiname moraliniu nusiginklavimu".

Galime priminti, kad vad. Paryžiaus paktas pasirašytas Prancūzijos sostinėje 1928 m. rugpiūčio 27 d. Jis vadinamas dar ir Kelloggo-Briando paktu pagal jo autorius — Jungtinių Amerikos Valstybių ir Prancūzijos užsienių reikalų ministras. Paktu (jį pasirašė taip pat Lietuva, bet ir Sovietų Sąjunga) karas paskelbtas už įstatymų ribų. Juo dalyvės pasižadėjo nesinaudoti karu kaip politikos priemonės. Po antrojo pasaulinio karo Nuernberge paktu pasirašė emta, iškeliant bylą vokiečių nacionalsocialistų karo nusikaltėliams, tačiau jis nepritaikytas Maskvai už jos įvykdytus gausius nusikaltimus. Kaip skaudžią istorijos ironiją reikia laikyti, kad Sovietų Sąjungos atstovai sėdėjo kaltintojo (o ne kaltinamojo) suole.

Gera proga priminti Tautų Sąjungos forumo Vilniaus žaidžą davė Japonijos-Kinijos konfliktas, kilęs dėl Mandžiūrijos. 1931 metais japonų kariuomenė užėmė šią Kanijos provinciją ir paskelbė to vardo tariai laisvą valstybę, nors tikrovėje ji tebuvo Japonijos okupuota, geriausiu atveju — jos satelitas. Toji japonų militaristų agresija prieš Kiniją sukėlė prieš Japoniją viso pasaulio viešąją opiniją. Visas reikalas atsidūrė Tautų Sąjungoje.

(Bus daugiau)

■ Laiškai Dirvai

GERB. REDAKTORIAU,

Apgailestauju negalėjus šiuo klausimu parašyti anksčiau.

Mūsų spaudoje kai kur dar vis atsisakoma skirti vietos mintims, kurios netelpa ant JAV "liberalų" nutašyto ir iki nuobodumo nuzulinto ortodoksinės politinės galvosenos kurpalio. Esu padrasintas tuomi, kad DIRVOS redakcija nevenge atspausdinti pranešimus apie mano viešas kalbas. Turiu mintyje Povilo Žičkaus pranešimą apie kalbą Bostono lietuviams ir Jono Daugėlos — apie kalbą plačiajai visuomenei West Palm Beach, Floridoje. Priedu džiugu, kad pranešimuose nebuvo bandymų sąmoningai iškraipyti bei nepilnai pristatyti konservatyvaus kalbėtojo pareiškimus ir mintis. Vienok J. Daugėlos straipsnyje (1981 m. kovo 26 d.) tilpo atitaisytinų klaidų, ir buvo iškelta atsakytinų klausimų.

Visuose savo raštuose ir kalbose, berods ir West Palm Beach, iškeliau ir pabrėžiu, kad ne vien "naivumas" ar "neapdairumas", bei "klaidas" darą JAV politikai yra kalti dėl Kremiaus tironų sustiprėjimo ir Amerikos bei viso laisvojo pasaulio susilpnėjimo. Priešingai: nurodau, kad už to stovi sąmoningas pasaulio stumimas į "Naują Pasaulio Santvarką", panaikinant visas tautines valstybes, jų nepriklausomybes palenkiant "Vieno Pasaulio" diktatūrinei vyriausybei. Berods niekur nesivaržau pabrėžti faktą, jog už JAV katastrofiškos politikos stovi ne "kažkoks 'slaptas elitas'", kaip mane suprato J. Daugėla, bet internacionalistinių monopolistų privatus klubas Council on Foreign Relation (CFR) bei jo pagimdytos organizacijos, kaip Trilateral Commission (TC).

Eilę metų šį faktą viešumon kėlė tik John Birch Society (JBS), ir už tai buvo puolama. Pastaraisiais keliais metais tai patį pradėjo sakyti ir rašyti kai kurie kiti konservatoriai ir net "liberalai". Savo kalbose, priedu prie JBS raštu, nurodau ir parodau, pav., Sen. Barry Goldwaterio naujausią knygą WITH NO APOLOGIES ir Floridos universiteto politiniu mokslų profesoriaus (žinomo — "liberalo) Thomas R. Dye knygą WHO IS RUNNING AMERICA? Šiuose šaltiniuose "elitas" įsakmiai išvardijamas organizacijų pavadinimais ir net asmenų pavardėmis. Ir mano knygoje SAMOKSLAS PRIEŠ ŽMONIJA "elitas" aiškiai įvardijamas. Kažkodėl mūsųose, matomai, esama sun-

kumų įsisąmoninti dokumentuotą realybę.

Klaidinga manyti, jog tiek V. Bražėnas tiek JBS organizacija nesiūlo būdų ir priemonių su negerovėmis kovoti. Vien jau JBS šūkis nurodo būdą: "Mažiau valdžios, daugiau (asmeninės) atsakomybės ir, su Dievo pagalba, geresnis pasaulis." Priemonės — Kongresas, išrinktas informuotų piliečių. Per specialų savo komitetą — TRIM, JBS siekia "žemesnių mokesčių per mažiau valdžios." Džiugu, jog šie JBS ilgai skelbti šūkiai, kaip pastarieji rinkimai parodė, ima prigyti balsuotojuose. Tad, pagaliau, jie girdimi ir iš Baltųjų Rūmų: "Less Government. . . !"

Užsienio politikoje JBS reikalauja pirmiausiai sustabdyti komunizmo finansavimą bei jo stiprinimą per "prekybą", kurioje duodami komunistams mūsų pinigai mūsų technologijai ir mūsų maistui įsigyti. Nes visa tai išlaiko komunizmą ir finansuoja vergvaldžius.

Tad turėtų būti aišku, jog JBS reikalauja laikytis konstitucinės santvarkos ir siekia sustabdyti slinkstį į kolektyvistinę — totalitarinę didžiulės centrinės valdžios sistemą, paneigiančią individo vertę ir laisvę.

J. Daugėla pagrįstai stato klausimą dėl JBS ir mano griežto pasisakymo prieš internacionalizmą. Ne, mes nesame prieš nepriklausomų kraštų ir laisvų tautų savanorišką bendradarbiavimą. Vienok visi JAV konservatoriai yra griežtai nusistatę prieš "Vieno Pasaulio" diktatūros priverstiną "internationalizmą". Pavyzdžiui sen. B. Goldwateris minėtoje knygoje (p. 128) pareiškia, kad CFR ir kitos panašios grupės "... tiki, jog turėtų būti panaikintos valstybių (national) sienos ir įvesta vieno pasaulio valdžia." Mums, juk, turėtų būti aišku, jog tokia pa-saulyje nebūtų vietos nei Lietuvos nepriklausomybei nei tautos laisvei. Ir sen. Goldwateris ten pat (p. 285) nurodo: "Laisvei — dvasinei, politinei, ekonominei — atmetama bet kokia reikšmė ateinančio šimtmečio Trilateralistų konstrukcijoje."

CFR, TC, Brookings Institute, Atlantic Union, Ford Foundation, Rockefeller Foundation, pobūdžio "internationalistai" siekia Orwellio GYVULIŲ FARMOS internacionalizmo, kuriame tautinės valstybės būtų panaikintos, ir visos tautos suvarytos į vieną gardą.

Tad džiaugiuosi, kad P. Žičkus ir J. Daugėla ryžosi šiuos svarbius klausimus išnešti viešumon. Tai svarbu nesusipratimams išsiaiškinti ir tikslesniam keliui Lietuvos vadavimo veikloje pasirinkti.

ti ir tikslesniam keliui Lietuvos vadavimo veikloje pasirinkti.

Vilius Bražėnas
Bonita Springs, Fl.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS NAMO REMONTO REIKALU

Lietuvos Pasiuntinybės namas, esantis Washington, D. C., skubiai reikalingas remonto ir tam reikia apie 250,000 dol. Namo remontu susirūpino JAV LB, ALTas ir Lietuvos atstovas dr. Stasys Bačkis. Tai gražus ir girtinas dalykas. Lietuvių Bendruomenės ir ALTo valdybų atstovai, liepos mėn. 25 d. susitikę Detroit, pripažino, kad Pasiuntinybės namo remontas skubiai reikalingas, bet tam darbai vykdyti komiteto taip ir nepasisekė sudaryti.

JAV LB valdybos atstovai galvoja, kad tokiam komitetui sudaryti reiktų, be LB ir ALTo atstovų dar pasikviesti į jį ir kitų organizacijų darbuotojų, bet ne atstovų.

ALTo valdyba norėtų, kad iš LB ir ALTo sudarytas komitetas sušauktų lietuvių organizacijų susirinkimą ir jame būtų išrinktas to namo remontui komitetas, kuris būtų nepriklausomas nuo LB ir ALTo. Čia ir persiasi mintis: ar Lietuvos Pasiuntinybės namas dar išsilaikys iki tol, kol organizacijų suvažiavimas sudarys komitetą. O gal ir čia įsikiš losangeliečiai ir pasamdys kokią amerikonišką firmą ir suremontuos Lietuvos Pasiuntinybės namą. Tai tikrai būtų gražu!

A. Grinius
Detroit, Mi.

TAILOR/FITTER

Opportunity available in retail specialty store for experienced full time TAILOR/FITTER must be flexible with hours. Excellent health insurance, benefits, 30% discount, liberal vacation and holidays pay.

APPLY IN PERSON:

SAKS FIFTH AVENUE

26100 Cedar Road
Beachwood, Ohio 44122

PERSONNEL OFFICE

10 am-9 pm Monday thru Friday
10 am-6 pm Saturday

An Equal Opportunity Employer

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN TOOLMAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. For all shifts. We offer competitive wages and no lay-offs, complete benefit package and some overtime. Apply call or write to: Mr. Ron Norris C & A TOOL ENGINEERING, INC. 111 S Main St. Churubusco, Indiana 46723 (10 Miles No. of Ft. Wayne) 219-693-2167

An Employee Participation Company (33-39)

MACHINE SHOP FOREMAN

MALE/FEMALE

Immediate opening for shop foreman experienced in marine repair to supervise night shift. \$1870 per mo. plus hourly overtime. Excellent benefit package including life & hospitalization insurance, savings program, retirement and bonus.

APPLY, CALL, OR WRITE:

LOUISIANA DOCK

P. O. BOX 23206, 5800 RIVER ROAD

HARAHAN, LA. 70183

504-733-7870

Equal Opportunity Employer M/F

(28-34)

BOSTONO LIETUVIAI

LAISVĖS VARPO REIKALAI

Kai naujieji radijo stoties WCAS savininkai atsakė nuo rugpiučio 1 d. Laisvės Varpui laiką, tai kilo klausimas — pasitenkinti Laisvės Varpo programa iš WBET radijo stoties Brocktone, ar ieškoti naujos, kad toliau būtų perduodamos dvi skirtingos Laisvės Varpo programos iš dviejų radijo stočių, kaip buvo ligi šiol? Programos vedėjas Petras Viščinis per eilę sekmadienių kvietė klausytojus pasisakyti šiuo reikalu, įtaigodamas, kad teigiamu atveju su nauja radijo stotimi sutartį pasirašytų ir visą finansinę atsakomybę pasiimtų kuri nors mūsų bendrinė organizacija ar jų sudarytas tam reikalui specialus komitetas. Jei taip reikalas susitvarkytų, jis sutiktų ir toliau tokias dvi skirtingas radijo programas paruošti nemokamai, kaip jis tai daro jau 28-tuosius metus. Bet jam jau yra per daug rūpintis dviejų skirtingų programų paruošimu ir toms programoms reikalingų lėšų sudarymu.

Šiuo reikalu jis kreipėsi raštais į LB-nės Bostono apygardos ir apylinkės pirmininkus, nurodydamas, kad jau surasta nauja radijo stotis, kuri sutinka skirti Laisvės Varpui laiką sekmadieniais nuo 9 val. 30 min. ligi 10 val. ryto. Tik reikia, kad kas nors pasirašytų su radijo stotimis sutartį ir garantuotų jai sutartą mokestį.

Taip reikalams susiklosčius, jau trys savaitės kai Laisvės Varpas perduodamas tik iš WBET radijo stoties iš Brocktono, banga 1460 AM. Toji programa trunka sekmadieniais nuo 12 val. 10 min. ligi 1 val., taigi 50 minučių. Ji pradedama anglų kalba, o baigiama lietuvių. Seniau maždaug vienodai laiko buvo skiriama anglų ir lietuvių kalbai, o dabar anglų kalba sutrumpinta iki 20 minučių, kad daugiau laiko liktų lietuvių kalbai. Bent ligi šiol dar niekas iš klausytojų nepareikšė nepasitenkinimo dėl tokio persitvarkymo. Taip pat dar negautas atsakymas iš bendrinių organizacijų, į kurias buvo kreiptasi dėl sutarties pasirašymo su nauja radijo stotimi.

mo su nauja radijo stotimi. Tai lyg rodytų, kad organizacijos nedrįsta imtis darbo, kuris jau nuvargino atskirus asmenis. Iš tikrųjų taip neturėtų būti. Juk organizacijų paskirtis — atlikti tai, ko neįstengia padaryti atskiri asmenys.

Iki dabar Laisvės Varpas skambėjo ir jo darbo našta nešė vienas Petras Viščinis, paremiant piniginiai klausytojams. Tačiau atrodo, kad ta našta yra per sunki vienam asmeniui ir organizacijos turėtų imtis to darbo talkinant tuose reikaluose, kur vienas asmuo nepajėgia.

PARENGIMAI

Laisvės Varpo renginys, kuriame bus suvaidintas iš Kanados atvykusių aktorių, vadovaujant P. Kudabienei, gražus vaidinimas, įvyks spalio 4 d., So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėj.

Šv. Petro lietuvių parapijos "Bazaras" vyks sekmadienį, lapkričio 15 d., So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos salėje.

Kardinolas Medeiros atnašaus šv. mišias šv. Petro lietuvių bažnyčioje, So. Bostone lapkričio 22 d. 10:15 val. ryte, ir pašventins Aušros Vartų Marijos paveikslą.

• Naujosios Anglijos šaulių rinktinės ruošiamas kultūrinis savaitgalis įvyks š. m. rugsėjo mėn. 5, 6, 7 dienomis Tėvų Pranciškonų vasarvietėj, Kennebunkport, Maine. Be numatytos programos: šaudymo varžybų, susipažinimo vakaro, Tautos šventės minėjimo ir laužo, bus paskaitos.

Rugsėjo 5 d., 5 val. vakaro rinktinės kapeliono Tėvo R. Šakalio paskaita. Sekmadienį, rugsėjo 6 d., 9:30 val. ryto, Sąjungos vicepirm. sveikatos reikalams, dr. K. Pautieniaus paskaita. Ir 3 val. p. p. Tautos šventės minėjimas, paskaitininkė Elena Juciūtė, Sibiro tremtinė, knygų Pėdos Mirties Zonoj ir Ažuolynėlis autorė. Meninę programą atliks sol. B. Povilavičius, akompanuos muz. prof. J. Kačinskas, abu iš Bostono.

Rinktinės valdyba kviečia ne tik šaulius, bet ir visuomenę gausiai dalyvauti jos ruošiamame kultūriniam savaitgalyje.

WANTED JOURNEYMEN

ALL AROUND MACHINIST

Must have job shop experience. Be able to set up work from blue prints & close tolerance.

Up to \$12.50 per hour, plus overtime for experienced men. Paid vacation; profit sharing, air condition shop.

APPLY CALL OR WRITE TO:

ESCO INC.

5407 GLENMONT

HOUSTON, TEXAS 77081

713-666-3951

Equal Opportunity Employer

(33-39)

Sukaktuvinė Rako stovykla

Nuo Chicagos, Clevelando ir Detroito greitkeliai susilieja į vieną Michigano pakrantės kelią, vedantį į Chicagos skautų-čių stovyklavietę, Custer, Michigan. Šimtamečiai ažuolai baltarankiai beržai čia dunkso kalnelius apstoje, o daubuose susipynę paparčiai, kadugiai globoja vakarais koncertus keliančias varles.

Nuo pat stovyklos vartų smėlio keliai veda į "Lituanicos", "Nerijos", "Kernavės" ir "Aušros Vartų" tuntų stovyklavietes, su patogiomis virtuvėmis, švariomis valgyklomis ir miesto higienos reikalavimus atitinkančiomis prausyklomis. Per eilę metų čia dūzgė skautų vadovų ir tėvelių rankose elektriniai pjūklai, poškėjo kirviai ir išaugo visi patogiam skautiškam stovyklavimui reikalingi pastatai. Išaugo čia puošnus altorius, didingas skautų vyčių kryžius, milžiniškas Vijekio koplytstulpis, ligoninė su ambulatorija, telefonu ecntrinė, sporto aikštė, kad būtų sklandesnis stovyklavimas šių dienų lepiam jaunimui. Tik niekas nepakeitė skautiškų palapinių. Kiekvienais metais jos buvo statomos ir ardamos, per 25 metus praleidusios 11,000 stovyklautojų, pagal stovyklos direktoriaus v. s. R. Račiūno duomenis. Per 25 metus čia kilo įvairūs skautiškos pionerijos bokštai, tiesėsi virviniai tiltai, dunksojo miško brolių bunkeriai, švietė palapinių papuošimai, sveikino visokių pastovyklių vartai su geraisiais aitvarais ir laumėmis, blykčiojo jūrų skautų švyturys ir laivų deniuose kilo jūriniai vimpilai, vedant mūsų jaunimą lietuviškuoju, skautiškuoju keliu. Per 25 metus čia vėliavų aikštėse kilo mūsų trispalvė, tarp kitų vėliavų, skambėjo Lietuvos himnas ir plaukė į dangų vakaro malda, kad Aukščiausias grąžintų mūsų tėvynei laisvės dienas.

Lietuviškos spaudos ženkle

Sukaktuvinė 25 metų Rako stovykla, dalyvaujant visiems Vidurio rajono skautų-čių vienetams, ši kartą savo meilę ir darbus skyrė lietuviškai spaudai. Sesierys stovykla, vadovaujant ps. Daliai Goceitienei, buvo pavadinta "Aušros" vardu. Brolijos stovykla, vadovaujant v. s. Liudui Ramanauskui, vadinosi "Varpo" vardu. Abi stovyklas koordinavo Vidurio rajono vadas v. s. Z. Jaunius su savo štabu, o visus jungė muz. F. Strolis harmonizuota bendra stovyklinė daina ir bendras stovyklos ženklas. Vyresniųjų skautų pastovyklė vadinosi

"Europos Lietuvio" vardu. Prityrusių skautų — "Mūsų Lietuva". Skautų pastovyklė — "Skautybės Kelio", o jūrų skautų — "Tėviškės Žiburių" vardu. Skautų vyčių pastovyklė pasivadino "Atgimimo" vardu, sekant dr. V. Kudirkos "Varpa". Skautai pasirinko "Skautų Aido" vardą. Vilkiukai pasivadino "Trimito" pastovykle, patyrę skautai — "Kario" pastovykle, o jūrų skautų pastovyklė pasivadino "Baltijos Aido" vardu.

— Kodėl pamiršot visus kitus mūsų laikraščius ir žurnalus? — užpuoliau vieną stovyklos vadovą.

— Nepamiršom. Tik pritrūkom pastovyklių. Visą kitą mūsų spaudą minime dienos programose. Minime net mūsų radijo valandėles.

Paradas, laužas ir svečiai

Pirmai savaitei prabėgus stovykla pasiruošė paminėti 25 m. jubiliejų, prisiminti stovyklavietę skautams dovanojusį geradarį Raką ir sutikti svečius bei aplankyti atvykstančius tėvelius. Penktadienio vakare ir visą šeštadienį iš visų pusių automobiliai dundėjo į Rako stovyklą.

Šeštadienio, liepos 18 d. pavakario saulė nėrė į ažuolų viršūnes, kai visa stovykla ruošėsi didžiajam paradiui ir iškilmingam vėliavų nuleidimui. Suskambėjus švilpukams ir smagiai stovyklos dainai, apie 250 sesių, 150 brolių ir 60 akademikų skautų-čių darniomis gretomis pražygiavo pro vadovybę ir aikštėje nusitęsė dideliu, margaspalviu kvadratu.

Visos stovyklos raportą priėmė LSS Tarybos Pirmios pirm. v. s. Sigita Miknaitis, kartu dalyvaujant Sesierys vs v. s. Irenai Kerlienei, Rajono ir stovyklos vadovybei, Rako stovyklavietės atradėjui ir nuolati-

niam globėjui s. dr. St. Budriui ir v. s. dr. Mildai Budrienei. Po inspekcijos, pagerbimų, apdovanojimų ir sveikinimų paskatinantį žodį tarė anuomet jaunas pirmosios Rako stovyklos, prieš 25 metus, viršininkas s. dr. Vyt. Černius, dabar pavirtęs į žilabarzdį profesorį. Aidint JAV ir Lietuvos himnams, nuo stiebų nuslinko vėliavos ir skautiškos gretos pasuko į pastovykles.

Dienos programa baigėsi prie liepsnojančio laužo su vaidinimais, dainomis ir šūkiais. Dainos nebeskambėjo taip darniai, kaip prieš dešimtą metų, bet vilkiukų-paukštyčių, bebrų-ūdryčių šūkiai drebino padangę.

Pilkais debesimis apsi-traukęs sekmadienio rytas vėl visus sušaukė aikštėn bendram vėliavų pakėlimui, kur buvo paskelbta Michigano gubernatoriaus specialioji proklamacija. Sveikindamas Rako stovyklavietę ir lietuvių skautus, gubernatorių linkėjo būti gerais lietuviams ir gerais JAV piliečiams.

Ažuolų skliautuose aidint giesmėms, stovyklos šv. mišias atnašavo tėvas Dugintis, S. J. Jų metu buvo prisimintas stovykloje staiga miręs a. a. s. Stasys Gasneris.

Jūros diena

Netoli Rako stovyklos dauboje dunkso smėlio krantais baltuojantis, vandens lelijomis žydintis ežeras. Čia, greta jūrų skautų-čių uosto, išrikiuotų kanojų, liepto ir burlaivių, tęsėsi plati maudyklė. Joje kasdieną skambėjo klegesys ir į viršų šoko taškomas vanduo, pamainomis besimaudant visoms pastovyklėms. Profesionalas amerikietis pakrantės direktorius ir maudyklės sargai nuolatos budėjo su paruoštomis valtimis, kad ežero gelmės

Gintaro ir Ažuolo skautų ir skautų vadovų kursų vadovybė Rako stovyklavietėje.

nepaviliotų neatsargaus drąsuolio.

Sekmadienio popietę čia rinkosi jūrų skautų ir jūrų skautų pastovyklės, su vadovybe, tėveliais ir svečiais, atšvęsti tradicinę Jūros dieną.

Uosto komendantai g. v. v. Laurai Narytei išrikiavus pastovykles į stiebą pakilo didysis vimpilas ir vėliavos pasiruošė priimti įžodžius ant liepto. Penki bebrai davė jaunesniojo jūrų skauto įžodį. Ūdrytės — E. Arminaitė, G. Arminaitė, R. Garbonkutė, R. Povilaitytė, R. Grigaliūnaitė davė jūrų jaunės įžodį. Jūrų skautės įžodį davė V. Gauriliūtė ir A. Gražytė. Gintarės įžodį davusiai A. Eitutytėi buvo įteiktas Sesierys vadovų "Gintaro" mokyklos pažymėjimas. Dideliame skautininkų rate prieš Lietuvos trispalvę, skautininko įžodį davė v. v. Marius Naris. Jam kaklaraišį užrišo ir įžodį pravedė buvęs LSB VS j. v. s. Bronius Juodelis.

Prie liepto su pakeltomis burėmis laukė "Vėtra". Jos denyje pūpsojo ažuolų lapų vainikas. Neptūno karalystėje žuvusių pagerbimui.

— Įgulos pasiruošia laivų paradiui! — Skambėjo komendantės potvarkis. Tuzi-

nas kanojų su irklotojais ir irklotojoms atsistūmė nuo kranto ir išplaukė vorėle paskui visus vedančią "Vėtrą".

— Žuvusius gerbk! Vainiką leisk! — Skambėjo komendantės komanda ir vainikas panėrė į ežero gelmes. Laivynui sugrįžus į krantą laukė įžodžius davusių sveikinimas. Pagal tradicijas jis buvo šlapias, nuo liepto metant į bangas. Su draugišku "išsimaudymu", su pastovyklės viršininkės s. B. Vindašienės sveikinimu buvo užbaigta Jūros Diena.

Tėveliai ir svečiai išvažiavo į namus. Stovykla vėl grįžo į normalų stovyklavimą antrajai savaitei. Tik vakare Rako stovyklos paukšteliai negalėjo miegoti nuo trankių "Aido" orkestro melodijų ir taip visų lauktų, labai gražiai praėjusių skautiško jaunimo šokių.

Bronius Juodelis

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP to work & live in a small Congenial Hospital & Community
REGISTERED NURSE
RADIOLOGY TECHNOLOGIST ARRT
LABORATORY TECHNOLOGIST MT
PHYSICAL THERAPIST RPT
OR BOARD ELIGIBLE
Salary commensurate with experience & ability. 90 bed hospital N. E. Okla. 45 miles from Tulsa Send resume or contact CHARLEEN HOLBERT, GRAND VALLEY HOSPITAL, P. O. Box 278, Pryor, OKLA. 74361 (918) 825-1600, Ext. 352. EOE/M/F (32-38)

IMMEDIATE OPENING FOR REGISTERED X-RAY TECHNICIAN in a modern well equipped acute care 100 bed JCAH approved hospital. Work and live in small congenial community & hospital. Salary commensurate with experience and ability liberal personnel policies. Apply call or write to: Personnel WILBARGER GENERAL HOSPITAL, 920 Hillcrest Dr., Vernon, Texas 76384, 817-552-9351. E.O.E. (30-39)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP For an 80 bed General Hospital
MEDICAL LABORATORY TECHNOLOGISTS
ASCP — MLT
also
REGISTERED NURSES.
Salary commensurate with experience and ability. Liberal personnel policies and fringe benefits. Apply call or write to: Administrator MEMORIAL HOSPITAL, 224 E. 2nd Dumas, Texas 79029 806-935-7171 (27-34)

IMMEDIATE OPENING FOR
PATTERN REPAIR PERSON
UAW SHOP
Apply in person or send resume to:
NEW HAVEN FOUNDRY
C/O THOMAS W. LARSON
Director of Industrial Relations
58391 MAIN STREET
NEW HAVEN, MI. 48048 (32-35)

Vanda Aleknienė ir Algis Senkus-Gintaro ir Ažuolo kursų viršininkai-praveda pašnekesį.

LOS ANGELES

• Arch. Edmundas Arbas, gyv. Santa Monica, Ca., iš 480 dalyvavusių 1981 m. architektūriniame konkurse, naujų statybos idėjų kategorijoje, laimėjo pirmąją vietą už tipišką namų projektą, naudojant prifabrikuotą statybinę medžiagą. Šis statybos būdas būtų žymiai pigesnis ir greitai įvykdomas. E. Arbo projektas sukėlė didelį susidomėjimą.

• Jonas ir Nelė Mockai, būvę clevelandiečiai dabar gyvena Kalifornijoje, liepos 19 dieną iškilmingai paminėjo savo 40 metų vedybų sukaktį. Ta proga jų vaikai Rūta, Vilija ir Gintaras su šeimomis savo tėveliams Los Angeles Tautinių Namų salėje iškėlė šaunias vaišes, kuriose dalyvavo virš šimtas kviestinių svečių. Abu Mockai yra veiklūs lietuvių visuomenėje ir uolūs Lietuvos laisvės kovų rėmėjai.

• Pulk. Jonas ir Veronika Andrašūnai rugpiūčio 2 dieną atšventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Tą dieną jų intencija buvo atlaikytos šv. Mišios ir dukters bei žento Navickų gražioje rezidencijoje įvyko Andrašūnų pagerbimas ir vaišės. Subėgę rašytojai bei kultūrininkai bėrė savo kūrybos perlus, o kiti sakė pakeliančias kalbas daug nusipelnusiems jubilijatams, iškeldami jų didelį įnašą į Los Angeles kultūrinį gyvenimą.

• Birutėčių piknikas-gegužinė įvyksta rugsėjo 6 dieną, sekmadienį, 1 val. p. p. prie mėlynojo Pacifiko, p. Sinkių puošniame sode, palmių ir kitų medžių pavėsyje, 233 Margareta Ave., Santa Monica, Cal. Bus geros vaišės ir laimėjimų stalas. Birutietės nuoširdžiai kviečia visus dalyvauti ir tuo paremti jų atliekamą lietuviškosios šalpos darbą.

• Prezidento Smetonos filmo premjera Los Angeles mieste. Buv. Lietuvos prezidento Antano Smetonos filmas jau užbaigtas gaminti. Filmas pagamintas profesionaliai. Vaizduose matomi jo gyvenimo įvykiai Lietuvoje ir jam atvykus į Ameriką. Jo laidotuvės Clevelande. Šis filmas pirmą kartą bus rodomas Los Angeles šv. Kazimiero salėje rugsėjo 20 dieną, sekmadienį, 12:30 val. p. p.

Maloniai kviečiami visi, jauni ir suaugusieji šį garšinį ir spalvotą filmą pamatyti.

Įėjimas suaugusiems 2 dol. asmeniui. Mokyklinio amžiaus vaikams veltui.

• "Lietuvių Dienų Žurnalo" parengimas bus rugsėjo

FILATELIJA

Nr.4

Antanas Bernotas

JAV paskutiniu laiku išleido visą eilę naujų pašto ženklų, atvirlaiškių ir vokių. Taip pat išleisti pašto ženklai knygutėse su laukiniais gyvuliais ir paukščiais jų gyvenvietėse. Čia dedame 18 c. pašto ženklą su George Masonu.

George Mason 1725 — 1792), amerikiečių politikas, buvo George Washingtono draugas ir daug prisidėjo ruošiant įvairius įstatymus. 1774 m. jis parašė 24 rezoliucijų serijas, vadinamas Fairfax Resolves. Vėliau parašė Virginijos Bill of Rights, dalyvavo Philadelphia konstituciniame suvažiavime bei dalyvavo JAV konstitucijos paruošime. Tačiau pats jos nepasirašė. Parašė kelis traktatus teisiniais klausimais.

KANADA balandžio 24 d. išleido du 17 centų pašto ženklus su palaimintosiomis moterimis: Mere Marie de l'Incarnation ir Kateri Tekawitha. Pastarąjį čia dedame.

Kateri Tekawitha (1656-1680) gimė prie Osse-ron, N. Y. Jos tėvas buvo indėnų mohavkų vadas, motina — krikščionė algonkvi-

13 dieną, sekmadienį, šv. Kazimiero vėsinamoje salėje. Visas pelnas eis spaudos paramai. Visi kviečiami dalyvauti. Pradžia 12:30 val. p. p. Bus lietuviški pietūs, graži programa ir dovanų traukimas.

• Šv. Kazimiero parapijos 40 metų jubiliejaus užbaigimas su padėkos Mišiomis ir koncertiniu baliumi rengiamas spalio 25 d. parapijos salėje. Padėkos Mišios ir pamokslas 10:30 val. 1 val. p. p. balius ir koncertinę dalį, dalyvaujant solistei Vidžiūnienei iš Phoenix, Arizona. Būkite visi dalyviai šios parapijos džiaugsmo šventės.

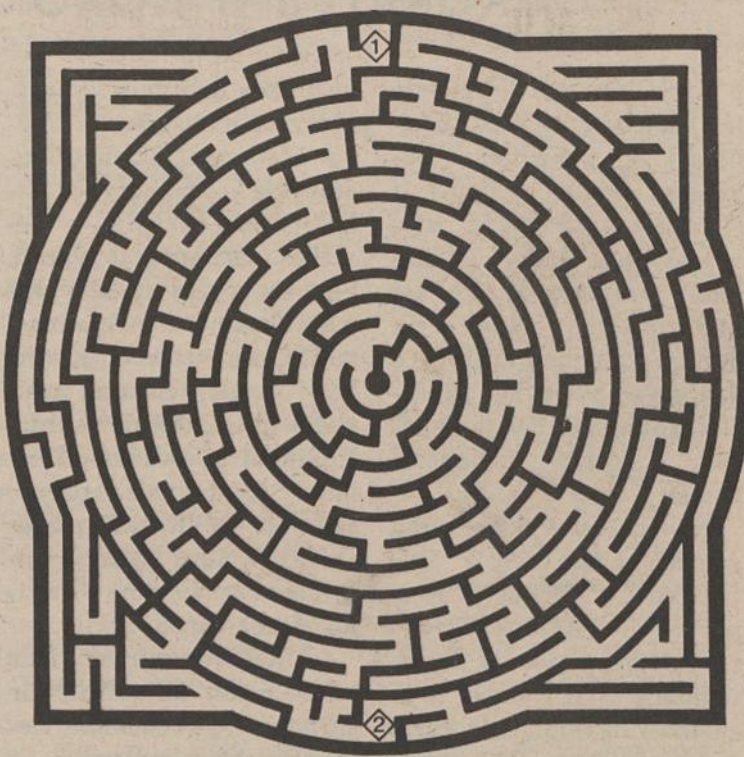
nų giminės. Jaunystėje visa giminė sirgo raupais, ir jos veidas buvo gerokai apgadintas. Būdama 20 metų amžiaus čia pasitaikiusio tėvo jėzuito buvo pakrikštyta ir gavo Kotrynos vardą. Kaip krikščionė buvo nekenčiama ir persekiojama. Nepakęsdama šitokio gyvenimo, ji patraukė apie 200 mylių į šiaurę ir apsisusto netoli Montrealio šv. Pranciškaus Ksaverio indėnų krikščionių misijoje. Čia ji dirbo įvairius darbus, atsidavė maldai ir paklusnumui. Dėl savo dorybių buvo vadinama "mohavkų lelija". Mirė balandžio 17 d. 1680 m., sulaukusi 24 m. amžiaus. Ji jau įtraukta į Vatikano palaimintųjų sąrašus.

KIPRO sala išleido 40 mills pašto ženklą su šv. Barnabu, tos salos patronu. Jo šventė yra birželio 14 d.

Šv. Barnabas (sugraikintas vardas iš hebrajų kalbos Bar nebuah), buvo levitas, šv. Morkaus giminaitis, kilęs iš Kipro salos. Apaštalu Darbuose jis laikomas Kristaus mokiniu ir apaštalu. Pirmojoje šv. Pauliaus kelionėje dalyvavo kartu su juo, o antrojoje atsiskyrė ir kartu su Morkumi nuvyko į Kipro salą. Kai kas laiko, kad jis buvęs nuvykęs ir į Italiją. Laikoma, kad jis buvęs žydų užmuštas akmenimis Salamine vietovėje. Vėlesniais

POILSIO VALANDĖLEI

Raskite kelią iš Nr. 1 į Nr. 2. Atsakymas 14 psl.

amžiais veikė kunigų vienuolių barnabitų kongregacija, paplitusi visame pasaulyje.

Vakarų BERLYNAS išleido 60 pfenigų pašto ženklą poetui Adelbert Chamisso pagerbti.

Adelbert Chamisso (tikroji pavardė: Louis Charles Adelaide de Chamisso, 1781 — 1838) prancūzų poetas, rašęs vokiečių kalba. Jaunystėje su tėvais iš Prancūzijos emigravęs į Prūsiją. Nuo 1796 m. tarnavo Prūsijos kariuomenėje. Rašė eiles ir poetas. 1815-18 m. laive Riurik dalyvavo Kotzebues pasaulinėje mokslo ekspedicijoje. Nuo 1819 m. buvo Berlyno botanikos sodo prižiūrėtojas. Jo kai kurioms poemoms kompozitorius Schumann parašė muziką. Labai domėjosi lie-

tuvių liaudies dainomis. Sekdamas Liudviko Rėzos vertimo kai kurias dainas, jis jas laisvai poetiškai perdirbo ir perkūrė.

VYČIŲ SEIMUI ARTĖJANT

Lietuvos Vyčių seimas įvyks Scranton Universiteto patalpose rugpiūčio 19-23 dienomis.

Seimas prasidės rugpiūčio 19 d. su šv. Mišiomis, Scrantono Universiteto šv. Ignacio koplyčioje. Po to seks priešpiečiai, kur Vyčių rėmėjas Jonas Valauskas bus pagerbtas.

Per posėdžius, laikas bus skirtas ypatingai svarbioms temoms. Kalbės kun. A. Jurgelaitis, kun. K. Pugevičius ir laisvės kovotojas Vladas Šakalys.

Seimo garbės pirmininkai: kun. Bernardas Toloczko, kleb. šv. Antano bažnyčios Ferest City; kun. Mikolas Ozalas, kleb. šv. Juozapo bažnyčios No. Scranton; ir kun. Petras Ališauskas, kleb. šv. Kazimiero bažnyčios Pittston. Priėmimo komiteto pirm. Eva Kazokas. Kiti nariai, kurie tvarkys įvairius parengimus yra: Charles Cyzauskas, Casimir Yanish, Anna Challan, Edwardas Tamosaitis, Rūta Yanish ir Betty Hanas. Šių metų seimo šūkis: Dieve palaimink mūsų tėvynę.

Rugpiūčio 22 įvyks didysis banketas Universiteto patalpose. Per šį iškilmingą parengimą Vyčiai apdovanos Kongreso atstovą Charles Dougherty ordinu. Taip tat Jonas Stoškus iš Rhode Islando bus pakeltas į Vyčių garbės narius.

Rugpiūčio 23 iškilmingos šv. Mišios bus atlaikytos Scrantono šv. Juozapo bažnyčioje. Vyriausias celebrantas bus vysk. Vincencas Brizgys, Lietuvos Vyčių garbės narys.

INDUSTRIAL ENGINEER

Leading manufacturing firm is seeking an industrial engineer with a BS degree in industrial engineering and one to two years experience in methods improvement, time study, and standards development as related to machining and assembling all consumer products. Our firm offers an excellent benefit package and competitive salary.

Please send resume:

V. McConnell, 674-3536

BEAIRD-POULAN

Weed Eater Division
Emerson Elec. Co.
5020 Flourney-Lucas Rd.
P. O. Box 9329
Shreveport, La. 71109

An Equal Opportunity Employer M-F

VYTAUTO SKUODŽIO

REIKALU

VLIKui ir kitiems lietuviškiems veiksniams pradėjus skubią veiklą gelbėti Amerikoje gimusį Lietuvos Helsinkio Grupės narį Vytautą Skudį, kuris sakėsi birželio 15 dieną pradėjęs bado streiką (anot rusų disidentų pranešimo, "protestuodamas prieš besitęsiančią Lietuvos okupaciją"), toji byla susilaukė JAV vyriausybės dėmesio. Senatoriai Percy, Dixon, Dodd ir Hayakawa liepos 30 d. pasiūlė JAV Senate Skudžio reikalą rezoliuciją Nr. 198, o visa eilė Kongreso narių jau liepos 28 d. pasiūlė tokią pat rezoliuciją Nr. 200 Atstovų Rūmuose.

I vieną iš daugelio dr. K. Bobelio siųstų telegramų, būtent, Floridos kongresmanui C. Bill Young, buvo gautas Valstybės Departamento liepos 27 d. atsakymas, kuriame rašoma:

"Jau kurį laiką žinome apie p. Skodžiaus padėtį ir akyliai sekame įvykių ryšium su jo suėmimu. Prieš jo suėmimą 1980 m. sausio 9 d., p. Skodžius regimai dalyvavo disidentų sąjūdyje Lietuvoje kaip katalikas ir kaip lietuvių teisių aktyvistas. 1980 m. gruodžio 2 d. jis buvo teisiamas ir nuteistas septyneriems metams kalėti ir penkiems metams vidaus tremtyje už anti-sovietinę veiklą.

Atkreipėme dėmesį į Jūsų susirūpinimą p. Skodžiaus sveikata. Nors mėgime patikslinti Jūsų pranešimą, kad birželio mėn. jis pradėjo bado streiką, bet mes negalime tos žinios patvirtinti.

Mums didelio susirūpinimo kelia Sovietų atsisakymas prie p. Skodžiaus prileisti JAV konsulinę pareigūną. Skodžius išgijo JAV pilietybę, kaip gimęs Chicagoje 1929 m. Po to jo tėvai sugrįžo Lietuvon. Kadangi Valstybės Departamentas neturi pakankamos informacijos, kuri rodytų, kad jis neteko JAV pilietybės, tai mes jį laikome esant JAV piliečiu, turinčiu teisę užsienyje naudotis mūsų piliečiams priklausomomis teisėmis. Todėl keletą kartų prašėme, kad JAV konsulariniams pareigūnams būtų leista su juo pasimatyti, tačiau Sovietai visais atvejais nesutiko.

Sovietų Sąjunga laiko p. Skodžių Sovietų piliečiu, pavaldžiu Sovietų įstatymams (pagal Sovietų interpretavimą), kaip ir bet kuris kitas Sovietų pilietis. Sovietų nusistatymas yra, kad jo pretenzija į JAV pilietybę nereikšminga, nes Sovietai nepripažįsta dvigubos pilietybės.

Jungtinės Valstybės užėmė tvirtą nusistatymą dėl

DARBYMEČIUI CLEVELANDE ARTĖJANT

Graži, maloni, šiltoji vasara eina jau prie pabaigos. Neužilgo, pasigirs mokyklų jaunimo šūkavimas, organizacijų pagyvėjimas, atbus kultūrinė, meninė veikla. Clevelandas gali didžiuotis turėdamas nemažai gerų meno pajėgų. Išgirsime vėl nemirštantį, visuomet meniniai gerai paruoštą Čiurlionio ansamblį, ramovėnų vyrų chorą, šaunųjį okteta, šv. Jurgio parapijos chorą,

pagrindinių žmogaus teisių gerbimo svarbos visose šalyse, jų tarpe ir Sovietų Sąjungoje. Mes nuosekliai pabrėžiame Amerikos įsipareigojimą laisvei, ragindami visas šalis gerbti asmens teisę į saugumą, pagrindinių žmogaus poreikių tenkinimą, ir į pagrindines pilietines bei politines teises. Skatinimas visas šalis gerbti šias teises tebėra mūsų pagrindinis nusistatymas. Deja, Sovietai ir toliau savo elgesį su asmenimis, kaip p. Skodžiaus atvejis, laiko savo vidaus reikalu.

Nors mūsų pajėgumas paveikti Sovietus p. Skodžiaus atveju yra ribotas, nes esame giliai susirūpinę jo gerove ir dėsime visas mums įmanomas pastangas jam pdaėti".

Rugpiūčio 5 d. Atstovų Rūmuose, Washington, speciali komisija, Commission on Security and Cooperation in Europe, pirmininkaujant Kongreso narei M. Fenwick, padarė specialų apklausinėjimą dėl V. Skudžio ir kitų Sovietų nuteistų asmenų. Asmeniškai liudijo V. Šakalys, ir pareiškimus padarė kun. K. Pugevičius ir R. Česonis. To komiteto paruoštuose ir dalyvavusiems išdalintuose informacijų lapuose buvo panaudota ir ELTA surinkti duomenys.

Pasklidus žiniai apie Skudžio bado streiką ir visiems lietuviams dėl to labai susirūpinus, VLIKas birželio 25 d. painformavo apie tai Fascellio Commission on Security and Cooperation in Europe. Buvo mums tos komisijos Washington pranešta, kad birželio 30 d. apie Skudžio padėtį buvo painformuota JAV delegacija Madrido konferencijoje. (E)

NATIONWIDE INSURANCE
Nationwide is on your side

• **APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.**

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ**

gal sugrįš vėl Nerija. Nekantriai lauksime ir naujai suorganizuoto jaunimo choro statomos operetės. Deja, tik vieno choro nebeteks išgirsti — tai DMNP parapijos bažnytinio choro, kuris jau porą metų yra "nuslopintas" ir pakeistas bendru bažnytiniu giedojimu.

Dar ir šiandien daugumai neaišku, kodėl jis taip staiga buvo išbrauktas iš lietuviškos veiklos. Dažnai pamoksluose visi buvo raginami išlaikyti savo organizacijas, kultūrinius vienetus, senąsias tradicijas, papročius. Viena iš seniausių mūsų kultūrinių ir bažnytinių tradicijų tęsėja ir yra bažnytiniai chorai. Prisiminkime nepaprastą parapijinių chorų įnašą mūsų kultūriniame ir religiniame gyvenime. Jie skleidė mūsų pačių ir svetimtautių kompozitorių muzikų kūrinius, džiugindami kiekvieno parapijiečio širdį. Ar nėra klaiku ir liūdna, kad per didžiasias bažnytines šventes jau daugiau nebegirdime gražių chorinių giedojimų? Kas šiandien bebūtų su šv. Jurgio parapija, jei nebebūtų R. Babicko vad. šv. Jurgio parapijos choro? Savo gražiu giedojimu jie pritraukia ir sujungia visus parapijiečius ir tuo pačiu išlaiko pačią parapiją gyvą.

Tai kodėl, gausi parapijiečiais DMNP parapija išleido į "pensiją" net ačiū nepasakius už atliktą praeityje darbą, savo bažnyčios chorą? Vieni kalba, kad choras buvo jau per silpnas, kitiems nepatiko vargonininkės mokymo metodai, ar parinkti dalykai, treči mie lai norėtų giedoti, jei atsirastų rimtas vadovas. Dar kiti tvirtina, kad vyskupija reikalauja būtinai bendro bažnytinio giedojimo. Bet jeigu taip būtų, tai, kodėl po 50 metų parapijos jubilėjaus šv. mišių, pats vyskupas išreiškė nuoširdžią padėką už gražų giedojimą ir palinkėjo ir toliau neužmiršti savo gražių bažnytinių tradicijų. Nejaugi bažnyčios kanonai yra prita-

Rūta Juodikytė iš Kalifornijos atskridusi į Clevelandą lankyti savo sergančią mamytę Birutę, susitiko su čia viešinėja Venezuelos lietuvaite Birute Ignavičiūte (dešinėje).

kinti tik mūsų parapijai? Štai kaimyniniam Detroito atkurtas šv. Antano bažnyčios choras, vad. St. Sližio. Dievo Apvaizdos bažnyčioje šv. Velykų proga jau giedojo naujai sukurtas iš jaunimo ir vyresniųjų vyrų choras vad. A. Kaspučio. New Yorko bažnyčios chorai net gavėnios metu pajėgia suruošti tradicinius religinius koncertus. Chicago savo galingais choralais visuomet džiugina kiekvieno lietuvių širdį, Neatsilikta, tautiniu supratimu visuomet garbingai stovintieji, Kanados bažnyčios chorai Hamiltone, Toronte, Montrealy, net neturėdami lietuvių muziko, pasamdė savai parapijai prancūzų muzikę.

Tai kodėl DMNP parapija turi būti kitokia? Smagu ir miela kartais girdėti bažnyčioje Čiurlionio ansamblių, ramovėnų vyrų chorą, Neriją, tačiau parapijos choro niekas negali pakeisti ypač didžiųjų bažnyčios švenčių metu. Norinčių, galinčių ir su gerais balsais, atsirastų nemažas skaičius. Tik reikia surasti dirigentą — vadovą, kurį būtų nesun-

ku rasti ir iš savųjų tarpo. Užtektų sekmadienių ir bendram visų tikinčiųjų giedojimui ir bažnyčios chorui. Tik reikia noro, pagarbos savo tradicijoms, bažnytinei muzikai, giesmei, saviems kompozitoriams, muzikams, kurie taip dažnai yra raginami kurti savus lietuviškus bažnytinius kūrinius. Jeigu nebus chorų, kas tuos kūrinius išpildys, ir perduos jų grožį saviesiems? Dabar, dėdami ant bažnyčios choro kapo mirštančio vainiką, rytoj gal sugalvosim, kad jau mums nebereikia nei ansamblio, nei ramovėnų, nei Nerijos. Gal ir parengimuose visa visuomenė dainuos kartu bendras lietuviškas dainas? Malonu būtų sužinoti ir kitų nuomones. Ką galvoja mūsų kitos organizacijos, bendruomenė, ar pavieni asmenys? Juk dauguma priklauso DMNP parapijai. Juk laikraščio puslapiai ir yra tam, kad galėtumėm iškelti visus mūsų pageidavimus, padiskutuoti negalavimus ir kaip surasti kelią bendram vieningam sugyvenimui.

L. A.

amber studios, inc.

505 East 185 Street;
Euclid, Ohio 44119
Tel. 531-3500

Pas mus rasite didelį pasirinkimą meno išdirbinių (keramikos ir skulptūros), žinomų menininkų paveikslų, foto darbų, meno reikmenų ir gintaro papuošalų. Didelis paveikslų ir foto rėmų pasirinkimas ir jų įrėmavimas, bus atliktas pagal jūsų pageidavimus.

Šį mėnesį specialiai žymima N. Palubinskienės grafika.

Suaugusiems audimo pamokos ketvirtadieniais su B. Kasperavičiene.

Meno pamokos pirmadieniais ir antradieniais su Rimu Laniausku.

Studija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12-6 val. vak., antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 12-9 val. vak. Šeštadieniais nuo 10-6 val. val. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

ABITURIENTŲ PRISTATYMAS

• **Abiturientų pagerbimas**
Clevelande įvyks š. m. rugpjūčio 13 d., sekmadienį, 4 v. p. p. Lietuvių Namų salėje. Bus abiturientų meninis pasirodymas, vakarienė, visokie gėrimai ir šokiai, grojant Strimačio orkestrui. Bus linksma jaunimui ir vyresniems. Asmeniui 12.50 dol. Stalai 10 asmenų. Rengia LB Ohio apygardos valdyba. Vietas galima rezervuoti telefonu pas J. Mikonį 481-6900, K. Žiedonį — 944-8058 ir M. Bankaitę 333-3780.

• **Vilija T. Ramūnaitė**, Valdo ir Janinos Ramūnų duktė, šį pavasarį baigė šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą. Sekančiais mokslo metais baigs Euclido aukštesniąją mokyklą. Priklauso Clevelando moksleivių ateininkų Maironio kuopai. Labai mėgsta sportą.

• **Jonas Bankaitis**, Henriko ir Aldonos Bankaičių

sūnus, šiais metais baigė Fairview Park gimnaziją ir praeitais metais baigė šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą. Jis rudenį lankys Cleveland State University ir planuoja studijuoti cheminę inžinieriją. Jis taip pat yra buvęs Fairview Park gimnazijos plaukimo komandos kapitonas ir priklausė National Honor Society Aukštesniojo mokykloje uždėjęs tris plaukimo raides (varsity raides), Jonas dar nori dalyvauti Cleveland State plaukimo komandoje keturis arba penkis metus.

• **Lina Žiedonytė**, Valdo ir Valdonės Žiedonių vyriausia duktė, šiais metais baigė Villa Angela gimnaziją ir šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą. Rudenį planuoja lankyti Cleveland State universitetą. Lina yra buvusi Clevelando Moksleivių Ateitininkų Maironio kuopos vicepirmininkė, eina Neringos tunto skaučių adjutantės pareigas, šoka tautinius šokius Grandinėleje ir žaidžia žaidimo tinklinio komandoje.

**GALVOSŪKIO
SPRENDIMAI**

• **Vilija Judita Banionytė**, Onos ir Povilo Banionių duktė, baigė pernai DMNP pradžios mokyklą angliskai ir dobar mokosi Villa Angela gimnazijoje. Šį pavasarį baigė šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą 12 skyrių ir Pedagoginius lituanistikos kursus.

Priklauso ateitininkams, skautams, šoko grandinėleje ir 10 metų mokosi fortepionu.

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES
AND
LPN'S
FOR 7-3 AND 11-7 SHIFT
7 1/2 hours per day. Meals furnished.
Bonus & Health insurance.
ST. JUDE MANOR NURSING
HOME INC.
2802 PARENTAL HOME RD.
JACKSONVILLE, FLA.
904-721-0088 or 904-721-3222
(30-33)

• **Simas Kijauskas**, Algio ir Giedrės Kijauskų sūnus, yra baigęs St. Joseph gimnaziją. Už ypatingus atletiškus talentus iš Ohio Universito gavo pilną stipendiją žaisti futbolą ir ten studijuos griežtus mokslus. Simas šįmet laimėjo pirmą vietą Ohio valstybės imtynių (185 svarų divizijos) turnyre. Jisai lankė šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą, yra jūrų skautas ir žaidžia klubo sportininkas.

HURON ROAD HOSPITAL ANTICIPATED VACANCIES

In preparation for normal turnover during the next several months, the HURON ROAD HOSPITAL is recruiting for anticipated vacancies in the **FOOD SERVICE** and **HOUSEKEEPING** areas.

We require individuals who are energetic and hard working. A high school diploma is preferred for all positions. Experience in kitchen work or housekeeping is preferred. Proven ability to hold a full time job with a good work record is required.

Part time and full time vacancies are anticipated. All positions pay over \$4.25 an hour. Full time employees have excellent benefits including fully paid health insurance for themselves and their families, prescription drug insurance, life insurance and dental insurance after 1 year. Also included are 2 weeks of vacation after 1 year, and 11 paid holidays. Apply between 9 a.m. & 3 p.m. Mon.-Fri.

HUMAN RESOURCES DEPT.
HURON RD. HOSPITAL
13951 TERRACE RD.
CLEVELAND, OHIO 44112
No phone calls accepted.

Affirmative action/Equal Opportunity Employer

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

SLA 14 KUOPOS GEGUŽINĖ

SLA 14 kuopos valdyba maloniai kviečia kuopos narius, jų šeimas ir visus lietuvius jaukion SLA gegužinė, kuri įvyks šį sekmadienį, rugpiūčio 23, gražioje Onos ir Vytauto Jokūbaičių sodyboje, 3000 Hadden Rd., Euclide. Gegužinės pradžia 12 val. Įėjimas asmeniui — \$1.00.

Bus skanių valgių, gėrimų, muzika ir bičiuliška Susivienijimo nuotaika. Visiems bus dovanos, o laimingiausiems — prizai. Laukiame-jūsų SLA 14 kuopos gegužinėje.

• **Povilas P. Dargis**, SLA prezidentas, ir ponias, suprasdami vis sunkėjančią lietuvių spaudos padėtį, Dirvai paremti atsiuntė 100 dol. jungdami geriausius linkėjimus Dirvai dar ilgus metus gyvuoti.

Ačiū už paramą ir linkėjimus.

Povilas ir Gertruda Dargiai, iš Pittsburgho, ateinanti šeštadienį, rugpiūčio 22 d. atvyksta į Clevelandą ir sekmadienį dalyvaus SLA gegužinėje.

• **Vasarą palydint pobūvis**, rengiamas Neringos tunto tėvų komiteto, įvyks Lietuvių Namų didžiojoje salėje š. m. rugsėjo 26 d., šeštadienį, 7 val. vak. Šis pobūvis - balius ruošiamas skaučių veiklai paremti.

Šokiams gros Strimačio orkestras. Programą atliks Neringos tunto skautės ir svečiai bus vaišinami gardžia vakariene.

Bilietus 15 dol. asmeniui arba stalus 10 asmenų galima užsisakyti pas Daną Šiupinienę tel. 481-1438 ir Birutę Vedegienę tel. 951-5011.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti šiame pobūvyje, tuo paremiant skaučių veiklą.

• **Tautos šventės minėjimas** rugsėjo 5 d., rengtas LB Clevelando apyl. valdybos, neįvyks dėl tuo metu ruošiamų kitų rengimų.

OPEN SUNDAY 2-5

18004 East Park Drive off Lake Shore Blvd. 11% owner financing. Beautiful 3 bedrooms home, wood burning fireplace in living room. Spacious dining room. Basement. 2 car garage. Many extras.

CAMEO REALTY

Anton Matic
531-6787

• **Tėvynės Garsų programa** bus šį sekmadienį, rugpiūčio 23, 6 val. 30 min. ryto per WZZP FM 106 radiją.

• **Bronys Raila**, žurnalistas "par excellence", 1968 metais gavo Ohio lietuvių gydytojų draugijos kultūrinę premiją. Ta proga jo viešnagė Clevelande buvo trumpa ir uždara. Tėvynės Garsų radijas, norėdamas plačiau supažindinti Clevelando lietuvius su šiuo dinamišku ir iškiliu žurnalistu, rašytoju ir visuomenininku, rugsėjo 18, penktadienį, Lietuvių namų salėje rengia Bronio Railos ir jo radijo kalbų knygos "Vaivos rykštė" sutiktuves. Tai bus pirmasis įdomus literatūrinis šio rudens sezono vakaras. Smulkesnė sutiktuvių vakaro programa bus paskelbta kitą savaitę.

• **Vilius Bražėnas** lankysis rugsėjo 5-6 d. d. Clevelande, dalyvaus LAS suvažiavime ir kalbės tema "Laisvės kovos keliai ir klystkeliai".

• **Clevelando Lietuvių Golfo Klubas** atsiuntė Dirvai paremti auką 15 dol. Ačiū.

Išnuomojamas didelis namas 4-5 miegamieji. Naujai išremontuotas ir moderni virtuvė. Didelis sodas.

Skambinti 531-4426 po 6 val. vakaro.

HOUSE FOR SALE

Brick home between Pearl and State, near schools, 4 bedrooms and bath up, large living room, dining room and large kitchen. Full basement, 2 car garage. Asking in 60,000. Call: 885-2181. (32-35)

CLEVELANDO GOLFININKŲ ŽINIOS

Maždaug pusiaukelėje, tarp Clevelando ir Detroito, rugpiūčio 8 dieną, Clevelando ir Detroito lietuviai golfininkai suvažiavo savo tradicinėm golfo rungtynėm. Vieta buvo — Oak Harbor Golf Club, Oak Harbor, Oh.

Clevelandas iš eilės laimėjo trečią kartą. Šiomet laimėjo 46 kirčių persvara Clevelandas 484 — Detroitas 530. Trofėja vėl paliko Clevelando rankose. Trofėja padarė žinomas kanklių dirbėjas P. Neimanas.

Golfo kirčiai buvo surinkti iš šešių geriausių rezultatų. Clevelandiečiai: Algis Nagevičius 74, Mikas Whitacre 75, Jurgis Joga 80, Edvardas Blumentalis 83, Raymondas Račyla 85, Jonas Račyla ir Vincas Urbaitis po 87.

Detroitiečiai: B. Jankaitis 81, A. Petrulis 81, Stribitz 85, V. Petrulis 92, J. Gerulaitis 94, Čerkus 97.

Žaidynės prarastos labai sklandžiai ir sumaniai, Clevelando Lietuvių Golfo Klubas pirmininko Algio Nagevičiaus.

Tą gražų vasaros šeštadienį maloniai praleidom senų ir jaunų lietuvių draugystėje. Prie šalto putojančio alučio, buvo prisiminta gražūs ir sėkmingi golfo smūgiai, perkaltėti žiauriai nelaimingi kirčiai — dingę sviedinukai miškų tankmėj ar ežero gelmėse.

Kitais metais, rugpiūčio 14, nutarta susirinkti Thunderbird Hills Golf Club, Huron, Ohio.

Šitos žaidynės buvo lyg generalinė repeticija mūsų didžiajam golfo turnyrui, kuris įvyks rugsėjo 5 ir 6 dienomis Chicagoje. Ten

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS
ADMINISTRATORE

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO
ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)
LCMLS — Lake County
RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba įeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

MEMBER OF

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBO

metinė

GEGUŽINĖ

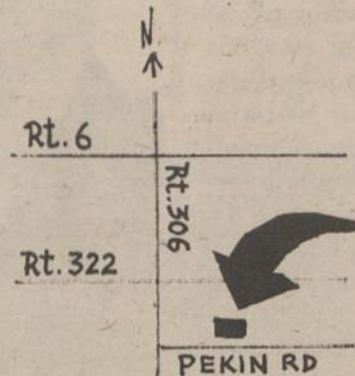
sekmadienį, rugpiūčio 30,

naujoje vietoje,

AUSTRIAN PICNIC GROUNDS

(E. O. U. V. CLUB)

8636 PEKIN RD., RUSSELL, OHIO

šeštuoju keliu (Rt. 6) arba Mayfield Rd. (Rt. 322) važiuoti iki Rt. 306. Privažiavus Rt. 306, pasukti į dešinę (į pietus) ir važiuoti iki Pekin Road.

Smagiausia ir didžiausia šios vasaros gegužinė prie ežero, gražioje Austrių klubo sodyboje! Kviečiame dalyvauti visus klubo narius, jų šeimas ir svečius. Klubo šeimininkės paruoš skanių patiekalų, alus veltui. Šokiams gros Romo Strimačio kapela. Suaugusiems ir vaikams žaidimai, laimėjimams — prizai.

Gegužinės pradžia 12 val., pabaiga — 6 v. v.

Įėjimas su narių kortelėmis. Svečiai be kortelių moka \$1.00.

Iki pasimatymo gegužinėje!

LIETUVIŲ KLUBO PATIKETINIŲ TARYBA

susitiksim su pajėgiais chigiečiais — torontiečiais ir iš kitų vietovių lietuviais golfininkais.

Daug visiems laimės ir sėkmės tame turnyre.

Senioras galfininkas
Jonas Račyla

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **RUGPIŪČIO 23 SLA 14** kuopos gegužinė O. ir V. Jokūbaičių sodyboje. Pradžia 12 val.

• **RUGPIŪČIO 30 D.** — Lietuvių klubo metinė gegužinė Austrian Picnic Ground.

• **RUGSĖJO 5 D. LAS** Seniūnų Tarybos ir atstovų suvažiavimas Lietuvių Namuose.

• **RUGSĖJO 6 D. Laisvosios** Lietuvos 35 metų minėjimas Lietuvių Namuose.

• **RUGSĖJO 13 d. Abiturientų** balius. Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• **RUGSĖJO 18** Lietuvių namų salėje Bronio Railos ir jo knygos "Vaivos rykštė" sutiktuves. Rengia Tėvynės Garsų radijas.

• **RUGSĖJO 19 D.** 1941 metų sukilimo minėjimas.

• **RUGSĖJO 20 D.** pietūs žurnalui "Karys" paremti. Rengia L. K. V. S. "Ramovė" Clevelando skyrius, Lietuvių namuose.

• **RUGSĖJO 26 D.** Vasarą palydint balius Lietuvių Na-

muose. Rengia Neringos skaučių tuntas.

• **RUGSĖJO 27 d. Kar. Juozapavičiaus** šaulių kuopos gegužinė.

• **RUGSĖJO 26-27 D.** Menininko Baltuonio medžio drožinių paroda. Rengia: Lietuvos Vyčių 25 kuopa.

• **SPALIO 3 D.** Vaidinimas "Tėvas ir sūnus" (J. Grušo). Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• **SPALIO 10 D.** Korp! Neolithuania metinė šventė-balius Lietuvių Namuose.

• **SPALIO 18 D.** prof. J. Žilevičiaus 90 metų amžiaus suakties minėjimas. Akademijakonzertas. Ruošia Čiurlionio Ansamblis.

• **SPALIO 24 D.** Pabaltiečių vakaras. Ruošia A. L. Taryba, Latvių S-gas ir Estų Taryba.

• **SPALIO 31 — LAPKRIČIO 1 D. D.** Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• **LAPKRIČIO 7-8 D.** Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas, Clevelande.

• **LAPKRIČIO 14-15 D.** ŠALFAS Sąjungos suvažiavimas Lietuvių Namuose.

• **LAPKRIČIO 14 IR 15 D.** D. Socialinės gerovės savaitgalis DMNP parapijos salėje. Rengia LB Soc. Taryba. Bus koncertas ir simpoziumas.

• **LAPKRIČIO 22 D.** 41 metų sukilimo minėjimas Naujos parapijos salėje.

• **LAPKRIČIO 28 D.** Kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius Lietuvių namuose.

DIRVA

ALT SĄJUNGOS VALDYBOJE

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba 1981 m. rugpiūčio 2 d. posėdyje susipažino su poseiminio laikotarpio korespondencija, gauta iš kitų organizacijų valdybų, o taip pat iš sąjungos skyrių, tarybos narių bei darbuotojų, reiškiančių Sąjungos naujajai valdybai sveikinimus, linkėjimus bei pasiūlymus tolesnei sąjungos veiklai. Ta proga priimta veiklos gairės ir ėjimai įvairiose srityse. Pagrindinis principas — sąjungos darban jungti visas jėgas.

Mečiui Šimkui, vicepirminkui pavesta rūpintis Sąjungos 1981 m. seimo priimtųjų sąjungos įstatų galutine redakcija ir jų atspausdinimu.

Ona Daškevičienė, izdininkė, perėmė iš pirminko jo vardu atsiųstąsias buv. valdybos išdo knygas ir kasą, o taip pat Sąjungos seimo rengimo komiteto apyskaitą ir pajamų likutį.

Posėdyje svarstyti "Naujosios Vilties" žurnalo leidimo reikalai. Abiejų leidėjų (ALT S-gos ir LTS Korp! Neo-Lithuania) žurnalo redaktoriumi pakviestas Aleksas Laikūnas, ilgametis šio žurnalo red. kolegijos narys, 10 ir 11 nr. nr. redaktorius. Aleksas Laikūnas kvietimą priėmė.

• Prof. M. Mackevičiaus pagerbimas 75 metų sukakties proga rengiamas š. m. spalio mėn. 11 d. 3 val. p. p. Chicagoje, Lietuvių Tautiniuose Namuose. Bus trumpa akademija, meninė dalis, kurią išpildys viešnia iš Floridos sol. Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė, ir vaishės. Dėl platesnių informacijų ir rezervacijų prašoma skambinti O. Gradinskienei tel. 376-1998.

• Stanislaw Baranczak, poetas, vertėjas, literatūros kritikas, nuo 1968 m. Lenkijos demokratėjimo sąjūdžio dalyvis, vienas iš KOR (Darbininkė Gynimo Komiteto) steigėjų, neoficialaus literatūrinio žurnalo "Zapis" vienas iš redaktorių, po trijų metų trukdymų išleistas dėstyti lenkų literatūrą Harvardo universitete, apie "Beyond and against the Censorship: Polish Literary Life 1976-1981", kalbės Santaros-Šviesos dvidešimt aštuntajam suvažiavime Tabor Farmoj, Sodus, Mi, rugsėjo 10-13 d. ir dalyvaus jo literatūros vakare.

Sol. Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, akompanuojama komp. Aloyzo Jurgučio, seuvažiavime koncertuos.

• Romas Vasys pereiną mėnesį įsigijo magistro laipsnį (Master of Business Administration, major in finance) iš Grand Valley State, prie Grand Rapids miesto, 1973 metais Romas baigė Cleveland State University su Bachelor of Business Administration, major in accounting. Prieš tai jis baigė St. Ignatius High School. Romas jau išlaikęs CPA (Certified Public Accountant) ir CIA (Certified Internal Auditor) egzaminus.

Romas yra dirbęs Ernst & Whinney accounting firmoje Clevelande. Nuo 1975 metų, Romas dirba McGraw-Edison Company. Pereitais metais bendrovė perkėlė Romą su šeimyna net du kartus. Dabar gyvena Muskegon, Michigan su žmona Egle (Janavičiūte) ir dviem vaikais, Petriuku ir Kristina. Dabartinė Romo pozicija yra "Director of Taxation".

Gyvendami Clevelande, Romas ir Eglė buvo labai aktyvūs skautuose. Romas išvyko iš Clevelando būdamas Pilėnų tunto tuntininku.

Apie ateitį Romas pareiškė: — Eglė ir aš labai norime grįžti į Clevelandą. Tėveliai Vasiai (Antanas ir Ona) ir seneliai Janavičiai (Ignas ir Marytė) labai myli praleisti laiką su savo anūkais Petriuku ir Kristina. Taip pat mes ir norime būti arčiau savo lietuviškų draugų ir giminių Clevelande. Štai su savo nauju laipsniu, aš bandysiu susirasti darbą Clevelando apylinkėse ir tikiuosi kad iki galo meto ką nors gero pasiseks surasti. Mes iš tikrųjų norime, kad mūsų vaikai užaugtų lietuvių tarpe, taip kaip ir mes turėjome tą progą.

ATITAISYMAS

Atkarpoje apie dr. D. Zaunių (70) "Visi valgo žąsis..." padaryta korektūros klaida. Valdininkai turėjo pirkti vieną žąsį nuo gaunamo atlyginimo ne už kiekvienus 50 litų, bet už kiekvienus 150 litų.

NEOLITUANAMS SUSIRENKANT

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba jau eilę metų ruošia korporantų-čių suėjimą-pabendravinimą. Tokie sulėkimai atnaujiną draugystę, nubraukia laiko dulkes nuo prabėgusių dienų, atgaivina korporacijos tradicijas, pabendruojama gamtos aplinkoje.

Pora dienų yra trumpokas laikas, bet geriau tiek, kaip nieko. Korporantai yra išsisklaidę po plačiuosius Amerikos bei viso pasaulio plotus ir dažniau susitikti ir pabendrauti neturi progos. Didesnėse lietuvių kolonijose veikia Korp! Neo-Lithuanit skyriai, kurie suruošia metines šventes, kultūrinius ar pramoginius pobūvius ir sudaro sąlygas pabendrauti. Didesnių apylinkių neolitanai-ės, tokių pobūvių metu susitike, atnaujina tradicijas ir atgaivina korporacijos dvasią. Visiems neolitanams-ėms susitikti Korp! vyr. valdyba suruošia išvykas, kurių metu pateikiama rimta ir pramoginė programa.

Organizuojamos išvykos yra skiriamos ne vien studijų tikslams, bet daugiau socialiniam pabendravinimui, pažinčių atnaujinimui, tradicijų atgaivinimui.

Šiais metais neolitanų-ių išvyka įvyks rugsėjo 5-6 dienomis, Darbo Dienos savaitgalyje, Jonynų soduose, Chesterton, Ind.

Išvykos programa yra įvairi, bet neperkrauta. Pirmąją dieną (IX. 5) po pietų vyks registracija, pabendravinimas, pašnekėsiai, užkandžiai, vėliavos pakėlimas ir išvykos atidarymas. 16 val. pagrindinę paskaitą skaitys garbės filisteris poetas Stasys Santvaras, specialiai atvykęs iš Bostono. Paskaitos tema: "Mūsų išeivijos kultūrinis stovis". Meninėje dalyje, pianisto fil. Vytauto Smetonos rečitalis. Vakare tradicinis alutis ir šokiai, grojant jaunųjų neolitanų orkestrui, vadovaujamam Vito Plioplio.

Sekmadienio (IX. 6) programa pradedama mišiomis, kurios vyks Beverly Shores šv. Onos bažnyčioje. Po pamaldų vėliavos pakėlimas, sportas, pabendravinimas.

16 val. jaunimo svarstybos tema — "Vidurinėsios kartos dalyvavimas išeivijos kultūriniame gyvenime". Svarstyboms vadovaus fil. Jonas Jurkūnas, o meninę programą atliks fil. Jūratė Tautvilaitė, padainuodama nuotikais pritaikytas dainas.

Žinant Stasio Santvaro plačią ir šakotą kultūrinę veiklą, o Jono Jurkūno sugebėjimą surinkti svarstybų metu pabertus deimantus ir juos perduoti klausytojams, įvykstančios kultūrinės popietės bus įdomios ir naudingos visų kartų lie-

tuviams.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba sudarė palankias sąlygas, kad kiekvienas galėtų dalyvauti šioje išvykoje. Kviečiame visus korporantus su šeimomis atvykti. Tarpusavis bendravimas ir savųjų bei bendrųjų lietuvių reikalų svarstymas, turėtų rūpėti visiems korporantams.

Į kultūrines popietes ir pramoginius vakarus kviečiami visi lietuviai, ypač laukiamas jaunimas.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybą sudaro: pirm. Cezaris Modestavičius-Modestas, visepirm. Jolita Kriaučeliūnaitė, vicepirm. Jonas Bertulis, sekretorius Audrius Regis ir izdininkas Petras Bučas. (aj)

PIETVAKARIŲ FLORIDA

Ši mūsų Pietvakarių Floridos vietovė (Ft. Myers, Bonita Springs, Lee County) negali pasigirti lietuvių gausingumu. Tačiau visiškai tylomis nepraleidžia svarbių Lietuvai sukakčių ir netyli tarpe jų. Vietinėje spaudoje dažnai rašoma (laiškais redakcijai) ir radijo telefoninėse programose kalbama apie Lietuvos bylą ir jos okupantą.

Ft. Myers ir apylinkės Lietuvos Laisvės Forumas yra tas veiksnys apjungias apylinkės lietuvius ir net įtraukias kitus Pabaltiečius ir paskatinas juos veiklai.

Šiomet ištisą birželio mėnesį pagrindinėje Lee County bibliotekoje, L.L.F. vardu, buvo gauta dvi stiklinės spintos. Forumo moterų, Irenos Lukauskienės ir Edos Bražėnienės pastangų dėka, skoningai, tačiau ir informuojančiai buvo išdėliota gintarai, medžio drožiniai, knygos, paveikslai, juostos, rankšluosčiai, kaklaryšiai. Nemažas užrašas paaishkinas šios parodėlės priežastį buvo aiškiai matomoje vietoje, ir prie kiekvieno eksponato pridėti atitinkami užrašai.

L. L. Forumo sekretorė Irena Lukauskienė ir narė Bražėnienė prie lietuviškos parodėlės pagrindinėje Lee County bibliotekoje, Ft. Myers, Fl.

Apie parodą ir 40 metų sukaktis buvo painformuotos visos vietinės radijo bei TV stotys, dienraščiai ir savaitiniai laikraščiai. Kadanagi Forumo pirmininkas Vilijus Bražėnas su žmona persikėlė iš Ft. Myers į Bonita Springs (dar Lee County, prie jūros), Forumo paskleistos informacijos spaudai pasėkoje, vietinis BONITA BANNER, pirmame puslapyje isidėjo reportažą apie Bražėnus su jų nuotrauka. Jau vien užvardinimas buvo intriguojas: "Free But Fighting" ("Laisvas, bet kovojas").

Po šio reportažo V. Bražėnas buvo pakviestas kalbėti Bonita Springs Rotary klubo mėnesiniam susirinkime — pusryčiuose, kur gavo dar vieną progą pristatyti Lietuvos reikalą. (eb)

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitempia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.